

پدید آورندگان آزمون

طراحان به ترتیب حروف الفبا

نام درس	نام طراحان
فارسی	محسن اصغری - حنیف افخمی-ستوده- احسان برزگر- داود تالشی- ابراهیم رضایی-مقدم- مریم شمیرانی- کاظم کاظمی- الهام محمدی- مرتضی منشاری
عربی زبان قرآن	درویشعلی ابراهیمی - حسین رضایی - محمدصادق محسنی - سید محمدعلی مرتضوی - رضا معصومی - خالد مشیریناهی
دین و زندگی	محبوبه اینتام - ابوالفضل احدزاده - امین اسدیان پور - محمد رضایی بقا - مرتضی محسنی کبیر - هادی ناصری - سیداحسان هندی
زبان انگلیسی	مهدی احمدی - میرحسین زاهدی - عبدالرشید شفیعی - علی شکوهی - رضا کیاسالار - امیرحسین مراد - جواد مؤمنی

نام درس	نام طراحان
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی، لایلا حاجی علیا، اسماعیل زارع، امیر زراندوز، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق نظم
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی، علیرضا پورقلی، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق نظم
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی، امیر زراندوز، مهسا عفتی، فاطمه فهیمیان، رحیم مشتاق نظم
اقتصاد	نسرین جعفری، منصوره حاجی زاده، سارا شریفی، فاطمه فهیمیان
علوم و فنون ادبی (۳)	محمد اسماعیلی، مریم بوستان، رضا جان نازکهنه شهری، نسرین حق پرست، سیدجمال طباطبایی نژاد، عارفه سادات طباطبایی نژاد، فرهاد علی نژاد، کاظم کاظمی
علوم و فنون ادبی (۲) - شاهد	منتخب از سؤال‌های کتاب آبی علوم و فنون ادبی - پایه دوازدهم
علوم و فنون ادبی (۱)	محمد اسماعیلی، سعید جعفری، فائزه جعفری، سیدجمال طباطبایی نژاد، عارفه سادات طباطبایی نژاد
علوم و فنون ادبی (۲)	محسن اصغری، سعید جعفری، سیدجمال طباطبایی نژاد، عارفه سادات طباطبایی نژاد، فرهاد علی نژاد، اعظم نوری نیا
عربی زبان قرآن (۳)	درویشعلی ابراهیمی - صادق پاسکه - سید محمدعلی مرتضوی - رضا معصومی
تاریخ (۳)	منصوره حاجی زاده، علی محمد کریمی، بهروز یحیی
جغرافیا (۳)	محمدعلی خطیبی، فاطمه سخایی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی
تاریخ (۱)	مریم بوستان، منصوره حاجی زاده، علی محمد کریمی، میلاد هوشیار
جغرافیای ایران	محمدعلی خطیبی، فاطمه سخایی، مهسا عفتی، آزاده میرزایی، بهروز یحیی
جامعه‌شناسی	آزینا بیدقی، فرهاد تراز، پارسا حبیبی، اعظم رحبی، الهام میرزایی
منطق و فلسفه	موسی اکبری، الهه خضری، فرهاد علی نژاد، حمید محدثی
روان‌شناسی	زهره جمالی، نسرین حق پرست، مهسا عفتی، فرهاد علی نژاد، سوفیا فرخی، محمدابراهیم مازنی، مونا مصیبی

گزینشگران و ویراستاران

نام درس	گزینشگر	مسئول درس	ویراستار
فارسی	محسن اصغری	الهام محمدی	مریم شمیرانی - مرتضی منشاری، فریبا رئوفی
عربی زبان قرآن	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
دین و زندگی	محمد رضایی بقا - مرتضی محسنی کبیر	محمد رضایی بقا	صالح احصایی - محمد آقاصالح - سکینه گلشنی
معارف اقلیت	دیورا حاتانیان	دیورا حاتانیان	---
زبان انگلیسی	جواد مؤمنی	جواد مؤمنی	عبدالرشید شفیعی، فاطمه فلاح پیشه
ریاضی و آمار (۳)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، حمید زرین کفش، فاطمه فهیمیان
ریاضی و آمار (۱)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، حمید زرین کفش، فاطمه فهیمیان
ریاضی و آمار (۲)	محمد بحیرایی	محمد بحیرایی	ایمان چینی فروشان، حمید زرین کفش، فاطمه فهیمیان
اقتصاد	فاطمه فهیمیان	فاطمه فهیمیان	سارا شریفی
علوم و فنون ادبی (۳)	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد	فرهاد علی نژاد	حسن وسکری
علوم و فنون ادبی (۱)	نسرین حق پرست	نسرین حق پرست	مرتضی منشاری
علوم و فنون ادبی (۲)	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد	نسرین حق پرست، فرهاد علی نژاد	حسن وسکری
عربی زبان قرآن (۳)	سیدمحمدعلی مرتضوی	سیدمحمدعلی مرتضوی	درویشعلی ابراهیمی
تاریخ	میلاد هوشیار	میلاد هوشیار	مریم بوستان
جغرافیا	محمدعلی خطیبی بایقی	محمدعلی خطیبی بایقی	مریم بوستان
جامعه‌شناسی	ارغوان عبدالملکی	ارغوان عبدالملکی	آزینا بیدقی
منطق و فلسفه	موسی اکبری	موسی اکبری	فرهاد علی نژاد، حمید محدثی، طنین زاهدی کیا
روان‌شناسی	مهسا عفتی	مهسا عفتی	فرهاد علی نژاد

گروه فنی و تولید

مدیر گروه	الهام محمدی، فاطمه منصور خاکی (عمومی)، سارا شریفی (اختصاصی)
مسئول دفترچه	فرهاد حسین پوری (عمومی)، زهره دامیار (اختصاصی)
گروه مستندسازی	مدیر: مریم صالحی، مسئول دفترچه: لایلا ایزدی (عمومی) زهره قموشی (اختصاصی)
حروف چین و صفحه‌آرا	لایلا عظیمی (اختصاصی) زهره فرجی (عمومی)
ناظر چاپ	رضا سعدآبادی

فارسی ۳

(داور تالش)

۶- واج آرای بیت «ه»: تکرار واج «ر»/ تلمیح بیت «ب»: آب زندگانی اشاره دارد به داستان خضر نبی (ع) که آب چشمه حیات را نوشید و زنده جاودانی شد. تشبیه بیت «الف»: «نازبالش امید» و «کمند آه» اضافه تشبیهی/ اغراق بیت «ج»: آتش دوزخ با داغ دل ما خام می شود و اثر سوزندگی ندارد. مجاز بیت «د»: «حلق» مجاز از «دهان»
(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

(داور تالش)

۷- گزینه «۴»: مفهوم عبارت «مانند درخت بارور، بخشنده گی و ایثار داشته باش»، ولی بیت آمده در این گزینه در توصیف خداوند بخشنده و بنده نواز است که ماهی دریا را غذای مرغ هوا می کند. (از بخشنده گی او همه موجودات جهان بهره می برند.)

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۱»: در مقابل بدی، خوبی می کنی = مصراع دوم بیت با عبارت قرابت معنایی دارد. گزینه «۲»: سایه درخت پناهگاهی برای افراد خسته است = مصراع دوم بیت با عبارت قرابت معنایی دارد. گزینه «۳»: مفهوم عبارت: «طلوع خورشید زرافشان است» = مصراع اول بیت، طلوع خورشید را بیان می کند. (آفتاب نیزه کشید = طلوع کرد)

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۷)

(مرتضی منشاری - اربیل)

۸- مفهوم عبارت صورت سؤال از عزت به ذلت افتادن و به گوشه ای پناه بردن است. مفهوم مقابل آن در گزینه «۲» آمده است که بیانگر اوج عزت و عظمت است.
(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۰)

(ابراهیم رضایی مقدم - لاهیجان)

۹- مفهوم عبارت شعری و بیت گزینه «۱»، بیان «امیدواری» است، اما مفهوم بیت گزینه های «۲، ۳ و ۴»، بیان «ناامیدی» است.

تشریح گزینه های دیگر

گزینه «۲»: حتی ناامیدی هم به احوال من می گیرد، زیرا که کشت امید من از بین رفته است. گزینه «۳»: حتی جگر سنگ به حال ناامیدی من می سوزد. گزینه «۴»: آن چه همان ابتدا از بین می رود، امیدهای ماست.

(فارسی ۳، مفهوم، صفحه ۸۶)

(کاظم کاظمی)

۱۰- مفهوم مشترک ابیات مرتبط: ستایش اهل کرم و توصیه به بخشش و سخاوت است. مفهوم بیت گزینه «۳»: خودستایی شاعر در سخنوری و بیان سخنان ارزشمند است.
(فارسی ۳، مفهوم، مشابه صفحه ۸۷)

(مسنن اصغری)

۱- اسرا: در شب سیر کردن، هفدهمین سوره قرآن کریم
بن: درختی خودرو و وحشی که در برخی نقاط کوهستانی ایران می روید، پسته وحشی
کمند: اسبی که رنگ آن میان زرد و بور باشد.
قدس: پاکی، صفا، قداست

تموز: ماه دهم از سال رومیان، تقریباً مطابق با تیر ماه سال شمسی؛ ماه گرما

(فارسی ۳، لغت، واژه نامه)

(الهام مسمدی)

۲- املائی صحیح کلمه «غربت» به معنای «دوری و هجران» است.
معنای بیت: از این دوری سفر کنید و به خانه روید که از این هجران ناراحت و افسرده ایم پس، عزم سفر نمایید.

(فارسی ۳، املا، صفحه ۸۴)

(شیف افخمی ستوره)

۳- بیت های «ب» و «ه» مفعول ندارند اما در بیت «الف»، «تاله و زاری» و «پیغامی» و در بیت «ج»، «قیمتی» و در بیت «د»، «بادی» و «مرا» مفعول محسوب می شوند.
(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه ۸۶)

(مسنن اصغری)

۴- ضمیر «ت» در گروه اسمی «غم روی: غم روی تو» وابسته وابسته (مضاف الیه مضاف الیه) است.

در گزینه «۱»، ضمیر «ت» در «میگونت» وابسته و مضاف الیه «چشم» است و «وابسته وابسته» نیست.
(فارسی ۳، زبان فارسی، صفحه های ۷۴ و ۷۵)

(کاظم کاظمی)

۵- «سینه» مجاز از «دل» و «انسان»/ اسلوب معادله: در دبستان، لوح کودکان سفید نمی ماند و با نوشتن تیره می شود، همان طور که در این عالم نیز هیچ دلی بدون آه نیست. (دل های افراد نیز از آه و اندوه تیره می شود.) / تضاد: است و نیست/ تشخیص: رو سفید نماندن لوح (= صفحه، تخته)

(فارسی ۳، آرایه، ترکیبی)

فارسی ۲

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۱۶

ترکیب‌های وصفی: ۱- آن کولی ۲- کولی بی‌کاروان (آن بی‌کاروان کولی: آن کولی بی‌کاروان) ۳- این دشت ۴- دشت غبارآلود ۵- این خاک ۶- خاک دامن‌گیر ۷- آن غمناک ۸- جاده نمناک

ترکیب‌های اضافی: ۱- طرف دامن ۲- روی جاده

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۴۲)

(الهام ممدری)

-۱۷

«غزلیات شمس» از جلال‌الدین محمد مولوی است.

(فارسی ۲، تاریخ ادبیات، صفحه ۶۳)

(کاظم کاظمی)

-۱۸

مفهوم مشترک ابیات مرتبط «عجز فهم و فکر انسان از درک ذات پروردگار عالم است» اما بیت گزینه «۱» می‌گوید: «عقل و اوصاف تو مانند ستارگان روشن و مشخص است، تو با شراب نورانی آن‌ها را از میان بردار.»

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۱۰)

(مریم شمیرانی)

-۱۹

این که خداوند سرنوشت انسان‌ها را تقدیر می‌کند، پیام مشترک عبارت صورت سؤال و بیت گزینه «۲» است.

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۳۹)

(ممنسن اصغری)

-۲۰

ابیات گزینه‌های «۲»، «۳» و «۴» مشترکاً بر مفهوم «قناعت‌پیشگی» تأکید دارند اما در بیت گزینه «۱» شاعر می‌گوید: «اگر بلبل عاشق از دیدار معشوق محروم شود، نگاه کردن از دور برای او رضایت‌بخش خواهد بود یا به عبارت دیگر عاشقی که به دیدار معشوق خرسند و قانع است حتی اگر از دیدار معشوق محروم شود، راهی هر چند کوچک برای دیدار وی می‌یابد.»

(فارسی ۲، مفهوم، صفحه ۲۰)

(ممنسن اصغری)

-۱۱

مناسک: جاهای عبادت حاجیان (جمع منسک است) / استسقا: نام مرضی که بیمار آب بسیار خواهد.

(فارسی ۲، لغت، واژه‌نامه)

(الهام ممدری)

-۱۲

املاي صحيح کلمه «صغیر» است.

(فارسی ۲، املا، صفحه ۷۳)

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۱۳

در مصراع دوم «که» اول به معنای «چه کسی» و «که» دوم به معنای حرف ربط، با هم جناس همسان (تام) دارند. / ایهام ندارد. (ایهام تناسب: ۱- شور و هیجان (معنای مورد نظر بیت) ۲- مزه شور (که با نمکدان تناسب دارد).)

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۲»: کنایه: «شکر خنده» کنایه از «خنده زیبا» / استعاره: «پسته» استعاره از «دهان»
گزینه «۳»: تشبیه (اضافه تشبیهی): آتش هجران / تناقض (پارادوکس): آتش بی‌شعله
گزینه «۴»: مصراع دوم در حکم مصداقی برای مصراع اول است و اسلوب معادله دارد. / تضاد: پشت و روی

(فارسی ۲، آرایه، ترکیبی)

(امسان بزرگر - رامسر)

-۱۴

دلیل ارائه شده در گزینه «۴»، واقعی است و حسن تعلیل ندارد. موضوع، مصراع اول و دوم (سایه سرو سهی کج به نظر رسید) علت: مصراع ۱ ← ناهمواری و کجی زمین و این علت ← واقعی و غیرخیالی

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: علت شکفتگی غنچه از شوق نغمه بلبل است.
گزینه «۲»: شاعر با آوردن دلیل هنری و غیرواقعی، قطره‌های باران را به منزله عرق شرم دانسته که ابر با مشاهده سخاوت مدح می‌ریزد.
گزینه «۳»: شاعر علت محو شدن شبنم روی گل‌ها و گیاهان را به هنگام آفتاب، عشق شبنم به آفتاب می‌داند و می‌گوید به دلیل عشق به آفتاب از گل چشم می‌پوشد.

(فارسی ۲، آرایه)

(مرتضی منشاری - اردبیل)

-۱۵

در گزینه «۴»، «خوبی» و «نیکی» واژه‌های وندی هستند اما واژه وندی- مرکب وجود ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه «۱»: واژه‌های وندی: عاقلان، عاشقان / وندی- مرکب: راز و نیاز
گزینه «۲»: واژه وندی: مجلسیان / وندی- مرکب: سوز و گداز
گزینه «۳»: واژه وندی: کسی / واژه وندی- مرکب: گفت‌وگو

(فارسی ۲، زبان فارسی، صفحه ۴۲)

عربی، زبان قرآن ۲

۲۱-

(رضا معصومی)

«و ما من دابةٍ: هیچ جنبنده‌ای نیست/ «فی الأرض»: در زمین/ «طائرٍ یطیر»: پرنده‌ای که پرواز می‌کند/ «جناخیه»: بال‌هایش، دو بالش/ «آلا»: جز اینکه، مگر آنکه/ «أمم»: گروه‌هایی/ «أمثالکم»: مانند شما

(عربی (۲)، ترجمه، صفحه ۲۷)

۲۲-

(رضا معصومی)

«أنفعُ النَّاسِ»: سودرسان‌ترین مردم/ «مَن»: کسی است/ «یساعد»: کمک می‌کند/ «زُملائه»: هم‌کلاسی‌هایش، همکارانش/ «جیرانه»: همسایگانش/ «الشدائد»: سختی‌ها/ «مُشتاقاً إلى الجنة»: با اشتیاق به بهشت

(عربی (۲)، ترجمه، صفحه ۳)

۲۳-

(مهمربارق مصنی)

«تَشكو»: شکایت می‌کند/ «أحد الحاضرين»: یکی از حاضران/ «من أن»: از این‌که/ «الآخرین»: دیگران/ «لا یسمعون»: اجازه نمی‌دهند/ «التحدُّث»: صحبت کردن

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۲۴-

(سید مهمربارق مرتضوی)

«لیسَ هُنَاکَ»: وجود ندارد/ «بل»: بلکه/ «یَجِبُ عَلینَا»: بر ما واجب است/ «أَنْ نَنْتَهِیَ مِنْ عَمَلٍ»: که کاری را پایان دهیم/ «حَتَّى نَبْدَأَ»: تا شروع کنیم/ «القیام...»: انجام... برداختن به.../ «عَمَلِ آخَرَ»: کاری دیگر

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۲۵-

(درویشعلی ابراهیمی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه ۱: «خداوند سخن کسی را که صدایش را بی دلیل بالا می‌برد، به صدای الاغ تشبیه کرده است!» درست است.

گزینه ۲: «هر هر مؤمنی واجب است که از سلامت اعضای بدن خود محافظت کند!» درست است.

گزینه ۳: «پسرک من! زیباست که دشنام‌گوی خویش را خوار رها کنی و به او دشنام ندهی!» درست است.

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۲۶-

(سید مهمربارق مرتضوی)

«مَن» ادات شرط است و باید به صورت «هر کس» ترجمه شود.

(عربی (۲)، ترجمه، ترکیبی)

۲۷-

(مهمربارق مصنی)

با توجه به ترجمه: «هر دو (کلاهما) قوی هستند، دو تیم ماه گذشته مساوی کردند!»/ «آن را به یاد می‌آورم، چشم (علی عینی)»/ «نگاه کن، داور (الحکم) گل را نپذیرفت؛ چرا؟!» گزینه صحیح مشخص می‌شود.

(عربی (۲)، مفهومی، صفحه ۳۳)

۲۸-

(مهمربارق مصنی)

جمله «الرَّكِب (= کاروان شتر یا اسب‌سواران) گروه بزرگی از مردم هستند که با ماشین مسافرت می‌کنند» نادرست است.

(عربی (۲)، مفهومی، صفحه ۲۲)

۲۹-

(قاله مشیرپناهی - رهگلان)

عبارت صورت سؤال می‌گوید: «هرگاه عقل کامل گردد، سخن اندک می‌شود.» که با بیت داده شده در گزینه ۲ ارتباط معنایی دارد. عبارت عربی و بیت داده شده در این گزینه هر دو به این مفهوم اشاره دارند که انسان عاقل و خردمند به جای اینکه بیشتر حرف بزند، اهل سکوت کردن و اندیشه نمودن است و سکوت، نزد وی بسیار ارزشمندتر از صحبت کردن است.

(عربی (۲)، مفهومی، ترکیبی)

۳۰-

(قاله مشیرپناهی - رهگلان)

عبارت داده شده در گزینه ۳ می‌گوید: «دانشمندی که از علمش سود برده می‌شود، از هزار عبادت کننده (نیز) بهتر است.» در حالی که بیت داده شده در مقابل آن دارای این مفهوم است که علم و عمل باید همراه هم باشند و شعر به تنهایی ارزش چندانی ندارد.

تشریح گزینه‌های دیگر

گزینه ۱: «دشمنی دانا، بهتر از دوستی نادان است.» این عبارت با بیت داده شده در مقابل آن هم مفهوم است که می‌گوید: «اگر انسان دانا و خردمند به تو زهر داد آن را بپذیر و بخور، اما اگر انسان نادان به تو شیرینی داد، آن را قبول نکن.»

گزینه ۲: «بزرگترین عیب آن است که آنچه را در خودت مانند آن است (در دیگران) عیب‌جویی کنی.» عبارت عربی و بیت داده شده در مقابل آن هر دو به این مفهوم اشاره دارند که انسان نباید دیگران را از عمل و رفتاری که خودش انجام می‌دهد، نهی کند.

گزینه ۴: «درخت میوه‌دار، بیشتر به سمت زمین کج می‌شود.» عبارت عربی و بیت داده شده هر دو به مفهوم تواضع و فروتنی اشاره دارند.

(عربی (۲)، مفهومی، ترکیبی)

ترجمه متن:

«کعبه مشرفه همان قبله مسلمانان در نمازهایشان است، و در حششان به گرد آن طواف می کنند، همان طور که آن، نخستین خانه‌ای است که مطابق با اعتقاد اسلامی بر روی زمین ساخته شده است، وقتی تاریخ بناکردن مسجد با تاریخ بنای کعبه آغاز می شود، نمی شود بدون یادکردن از کعبه، از مسجدالحرام یادکرد. مسلمانان معتقدند که کسی که پیش از آدم، بیت‌الحرام را برای اولین بار بنا کرد، فرشتگان بودند و بدین اسم، نامیده شد، چون خداوند جنگ را در آن حرام نمود. آن‌ها همچنین معتقدند که خداوند ابراهیم پیامبر را فرمان به برپاکردن اساس کعبه داد و پسرش اسماعیل، او را در این امر یاری داد، و هنگامی که ساخت آن تکمیل شد، خداوند به ابراهیم فرمان داد که به مردم اجازه دهد که آن را زیارت کنند، در قرآن کریم آمده است که: «و هنگامی که ابراهیم و اسماعیل پایه‌های خانه را بالا می‌بردند، (گفتند): ای پروردگار ما، از ما بپذیر، که تو قطعاً شنوای دانا هستی.» کعبه در وسط مسجدالحرام قرار گرفته و تقریباً به شکل حجره بزرگ و مربع شکلی با ارتفاع زیاد است، و ارتفاع آن به ۱۵ متر و طول ضلعی از آن که درش در آن قرار دارد، به ۱۲ متر می رسد، و اما ضلعی که مقابل آن بوده و میزاب (آب راهه) در آن است، ۱۰ متر طول دارد، و در زمان اسماعیل، این گونه نبود، بلکه ارتفاعش ۹ ذرع بود و بدون سقف و دارای دری متصل به زمین بود.»

۳۱-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

مناسبتین عنوان برای متن، «مشخصات و تاریخ کعبه» است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۲-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

خداوند جنگ را در کعبه حرام کرد، «پس مسلمانان آن را بیت‌الحرام می‌نامند»

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «زیرا فرشتگان همان کسانی هستند که از ابتدا اقدام به ساختن آن کردند» نادرست است.

گزینه «۲»: «زیرا مطابق اعتقاد اسلامی ساخته شده است» نادرست است.

گزینه «۴»: «پس ابراهیم به مردم اجازه ورود به آن را، قبل از افتتاحش، نداد» نادرست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۳-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

مطابق متن، این که «نخواهیم توانست بدون حرف زدن درباره مسجدالحرام، از کعبه مشرفه سخن بگوییم!» نادرست است، بلکه متن، عکس این موضوع را بیان کرده است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۲»: «درب کعبه، در زمان اسماعیل، به زمین متصل بود» درست است.

گزینه «۳»: «ضلعی از کعبه که درب در آن است، بلندتر از ضلعی است که میزاب در آن است» درست است.

گزینه «۴»: «می‌بینیم که خداوند در قرآن کریم از کعبه و ساخت آن، سخن می‌گوید» درست است.

(عربی (۲)، درک مطلب، ترکیبی)

۳۴-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «فاعله ...» نادرست است. (فعل مجهول، فاعل ندارد).

گزینه «۲»: «معلوم - فاعله ...» نادرست است.

گزینه «۴»: «لازم» نادرست است. (سَمَّی: نامید)

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و مغل اعرابی، ترکیبی)

۳۵-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «مبتدا» نادرست است، زیرا جمله با یک فعل شروع شده است و جمله فعلیه محسوب می‌شود.

گزینه «۲»: «اسم المفعول» نادرست است.

گزینه «۳»: «مِن مصدر: تسلیم - مبتدا» نادرست است.

(عربی (۲)، تحلیل صرفی و مغل اعرابی، ترکیبی)

۳۶-

(رضا معصومی)

«مطار» اسم مکان و «آخر» اسم تفضیل است.

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «فقط اسم تفضیل داریم. (أطول)

گزینه «۳»: «فقط اسم تفضیل داریم. (خیر - أبقى)

گزینه «۴»: «فقط اسم مکان داریم. (المشرق - المغرب)

(عربی (۱)، قواعد اسم، صفحه‌های ۵ و ۸)

۳۷-

(ممد صادق مستنی)

در گزینه «۲»، اسم تفضیل «أقوی: قوی‌تر» به صورت صفت برتر ترجمه می‌شود، در حالی که اسم تفضیل در سایر گزینه‌ها به صورت صفت عالی (سترین) ترجمه می‌شود.

(عربی (۲)، قواعد اسم، صفحه ۵)

۳۸-

(حسین رضایی)

«مشهد»: اسم المكان / «مناسبة - مُشاهد»: اسم الفاعل / «أفضل»: اسم التفضیل

دقت کنید که «مُشاهدة» بر وزن «مُفاعلة» مصدر باب مفاعله است.

(عربی (۲)، قواعد اسم، ترکیبی)

۳۹-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

«ما» در این گزینه، برای منفی کردن فعل ماضی «تَجَلَّى» آمده است و ادات شرط نیست.

(عربی (۲)، شرط، صفحه‌های ۳۱)

۴۰-

(سیر ممدعلی مرتضوی)

جواب شرط وقتی به صورت جمله اسمیه باشد، همرا با حرف «ف» می‌آید. فعل شرط: یعتجد/ جواب شرط: هو لا یفشل

(عربی (۲)، شرط، صفحه ۳۱)

دین و زندگی (۳)

۴۱-

(مرتضی مفسنی کبیر)

باید دقت کنیم درست است که ادامه سخن امام صادق (ع) درباره سنت استدراج است؛ ولی بخش اول از سخنان ایشان (گوشمالی دادن بنده برای توبه کردن)، یادآور سنت «سبقت رحمت بر غضب» است، زیرا غضب خداوند مانند مادری که فرزندش را برای تربیت، تنبیه می‌کند، از دریچه رحمت اوست. یکی از موارد این سنت عبارت است از این که خداوند در صورتی که بنده‌ای گناهی مرتکب می‌شود از فرشته خود می‌خواهد صبر کند تا بنده‌اش توبه کند و جبران نماید و سخن امام علی (ع) درباره احسان پیاپی و دوری بنده از خداست که مؤید سنت استدراج است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه‌های ۷۷ تا ۷۹)

۴۲-

(هاری ناصری)

این آیه از سوره هود که خداوند می‌فرماید: «کسانی که زندگی دنیا و تجملات آن را بخواهند، حاصل کارهایشان را در همین دنیا به آن‌ها می‌دهیم...» مربوط به سنت امداد عام الهی است و آیه شریفه «كُلًّا نُمِدُّ...» نیز بر همین سنت دلالت دارد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه‌های ۷۱، ۷۶ و ۷۷)

۴۳-

(مرتضی مفسنی کبیر)

قرآن کریم در سوره شمس می‌فرماید: «فَالهَمْهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَاهَا قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا وَ قَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا»: «هرکس آن [نفس] را پاک گرداند قطعاً رستگار شد و هرکس آن را آلوده کرد قطعاً محروم شد.» آثار گناه عبارت‌اند از ۱- قساوت قلب ۲- سلب توفیق ۳- از بین بردن آرامش خاطر

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه‌های ۸۷ و ۹۴)

۴۴-

(مرتضی مفسنی کبیر)

قساوت قلب حالتی است که قلب انسان نسبت به حق تسلیم نیست تا آن‌جا که نصیحت هیچ نصیحت‌کننده‌ای در او اثر نمی‌کند. این حالت با تکرار گناه پیدا می‌شود یعنی قلب با تکرار گناه به تدریج چنان سخت می‌شود که دیگر انجام هیچ گناهی او را ناراحت نمی‌کند. امام رضا (ع) می‌فرماید: «گناهان کوچک (صغیره) راهایی برای گناهان بزرگ‌اند. (کبیره)

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۷، صفحه‌های ۹۳ و ۹۴)

۴۵-

(ممد رضایی بقا)

بر اساس آیه «ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةَ الَّذِينَ أَسَاءُوا السُّوْءَ أَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ»: «سپس سرنوشت آنان که مرتکب گناه شدند چنین شد که نشانه‌های الهی را تکذیب کردند و آن نشانه‌ها را به باد تمسخر گرفتند»، سرنوشت گناهکاری، تکذیب آیات الهی و تمسخر آن‌هاست.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۷، صفحه ۹۲)

۴۶-

(مرتضی مفسنی کبیر)

عادت و تکرار گناهان صغیره زمینه‌ساز رفتن به سمت گناهان کبیره است و امیرالمؤمنین علی (ع) می‌فرماید: «کسانی که خود عیب دارند، علاقه‌مند به شایع کردن عیب‌های مردم هستند تا جای عذر و بهانه برای عیب‌های خودشان باز شود.»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۷، صفحه‌های ۸۹ و ۹۳)

۴۷-

(محبوبه ایتسام)

مطابق سنت املاء یا امهال گناهکاران فرصت خدادادی را وسیله غوطه‌ور شدن در تاریکی‌ها قرار می‌دهند و بار گناهانشان هر روز سنگین و سنگین‌تر می‌شود. (و لا یحسبن الذین کفرو انما نملی لهم...) مطابق سنت استدراج، گمراهان به تدریج و با اصرار خودشان، بیش‌تر در فساد فرو می‌روند.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه‌های ۷۸ و ۷۹)

۴۸-

(مرتضی مفسنی کبیر)

قرآن کریم می‌فرماید: «فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَاعْتَصَمُوا بِهِ فَسُدِّدْ لَهُمْ فِي رَحْمَةِ مِّنْهُ وَ فَضْلٍ وَ يَهْدِيهِمْ إِلَيْهِ صِرَاطًا مُسْتَقِيمًا: و اما کسانی که به خدا گرویدند و به او تمسک جستند، به زودی [خدا] آنان را در جوار رحمت و فضلی از جانب خویش درآورد، و ایشان را به سوی خود به راهی راست، هدایت کند.»

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۱۷، صفحه ۸۲)

۴۹-

(ممنبر رضایی‌زقا)

قانون‌مندی جهان اختصاص به پدیده‌های طبیعی ندارد و زندگی فردی و اجتماعی انسان‌ها را هم دربرمی‌گیرد. قرآن کریم از این قوانین با عنوان «سنت‌های الهی» یاد کرده و مردم را به شناخت آن‌ها به خصوص سنت‌های مربوط به زندگی انسان دعوت کرده است. شناخت قوانین حاکم بر زندگی انسان‌ها، دیدگاه ما را نسبت به وقایع و حوادث جهان از دیگران ممتاز می‌سازد.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۵۰-

(ممنبر رضایی‌زقا)

در کسب توفیق الهی، عامل درونی نقش تعیین‌کننده دارد. برای مثال، دو نفر با هم آیاتی از قرآن را از رسول اکرم (ص) می‌شنیدند، اما این آیات ایمان یکی از را تقویت می‌کرد ولی بر لجاجت و کفر دیگری می‌افزود. در این مثال، شخصی که لجاجت و کفر می‌ورزد، از توفیق الهی بی‌بهره (مسلوب) است.

(دین و زندگی دوازدهم، درس ۶، صفحه ۷۷)

دین و زندگی (۲)

۵۱-

(هاری ناصری)

به علت ابتدایی بودن سطح فرهنگ و زندگی اجتماعی و عدم توسعه کتابت، تعلیمات انبیاء به تدریج فراموش می‌شد و حدیث «أنا معاشر الانبیاء...» مربوط به رشد تدریجی سطح فکر مردم است.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۲، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

۵۲-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

آمدن پیامبر جدید و آوردن کتاب جدید نشانگر این است که بخشی از تعلیمات پیامبر قبلی، اکنون نمی‌تواند پاسخگوی نیازهای مردم باشد. اینکه قرآن کریم برخلاف آثار و نوشته‌های اولیه دانشمندان، نیاز به اصلاح و تجدیدنظر ندارد، مؤید یکی از جنبه‌های اعجاز محتوایی یعنی انسجام درونی در عین نزول تدریجی آن است.

(دین و زندگی یازدهم، درس‌های ۳ و ۴، صفحه‌های ۲۹، ۳۱ و ۳۲)

۵۳-

(محبوبه ابتسام)

حدیث «آتی تارک فیکم الثقلین کتاب الله و عترتی...» بیانگر تلازم قرآن و عترت است. عبارت «و الله یعصمک من الناس» خطرات احتمالی بعد از اعلام علی (ع) به عنوان جانشین پیامبر (ص) را نشان می‌دهد.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۷، صفحه‌های ۸۷ و ۸۸)

۵۴-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

پاسخ به سؤالات بنیادین و اساسی انسان باید حداقل دو ویژگی زیر را داشته باشد: الف) کاملاً درست و قابل اعتماد باشد؛ زیرا هر پاسخ احتمالی و مشکوک نیازمند تجربه و آزمون است، در حالی که عمر محدود آدمی برای چنین تجربه‌ای کافی نیست. به خصوص که راه‌های پیشنهادی هم بسیار زیاد و گوناگون‌اند. ب) همه جانبه باشد؛ به طوری که به نیازهای مختلف انسان به صورت هماهنگ پاسخ دهد؛ زیرا ابعاد جسمی و روحی، فردی، اجتماعی و دنیوی و اخروی وی، پیوند و ارتباط کامل و تنگاتنگی با هم دارند و نمی‌توان برای هر بعدی جداگانه برنامه‌ریزی کرد.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۱، صفحه ۷)

۵۵-

(مرتضی ممسنی‌کبیر)

با اینکه بیش از شش هزار آیه قرآن در طول ۲۳ سال به تدریج نازل شده، اما درباره موضوعات متنوع سخن گفته است و نه تنها میان آیات آن، تعارض و ناسازگاری نیست، بلکه آیاتش دقیق‌تر از اعضای یک بدن، با یکدیگر هماهنگی دارند. خاستگاه الهی داشتن قرآن در آیه «فَلَا يَتَدَّبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَ لَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا» مورد توجه واقع شده است.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۴، صفحه ۴۲)

۵۶-

(محبوبه ابتسام)

تنها در گزینۀ «۲»، طبق فرمودۀ امام کاظم (ع) درباره رابطه عقل و پیامبران الهی خطاب به هشام، علت و معلول به درستی بیان گشته است.

آن کس که عقلش کامل‌تر است، (علت) رتبه‌اش در دنیا و آخرت بالاتر است. (معلول)

(دین و زندگی یازدهم، درس ۱، صفحه ۸)

زبان انگلیسی ۳

۶۱-

(یوآر مؤمنی)

ترجمه جمله: «کاملاً واضح است؛ اگر ما با صدای بلند به آواز خواندن ادامه می‌دادیم، به چنان روش بی‌دقتی که داشتیم آن موقع انجام می‌دادیم، مطمئنم که همسایه‌های ما، خصوصاً آن‌ها که در خانه بغلی زندگی می‌کنند، خوشحال نمی‌بودند.»

نکته مهم درسی

در بخش اول جمله بعد از "if"، زمان گذشته ساده استفاده شده است، پس در بخش دوم باید از آینده در گذشته ساده استفاده کنیم تا شرطی نوع دوم تشکیل شود. با این توضیح، گزینه‌های «۲» و «۳» که گذشته ساده و آینده هستند، قطعاً رد می‌شوند. اگر در گزینه «۱»، "would not" یا "wouldn't" داشتیم، می‌توانست درست باشد.

(گراهر)

۶۲-

(علی شکوهی)

ترجمه جمله: «گابریل عزیزم در زمره اندک دوستانم است که می‌توانیم برای سازماندهی اردوی مدرسه به او متکی باشیم.»

نکته مهم درسی

"friends" به انسان اشاره دارد و بعد از جای خالی هم با نهاد (we) سر و کار داریم، پس بهترین گزینه "whom" خواهد بود. بد نیست در این‌جا اشاره کنیم که فعل‌هایی مانند "rely on" که دارای حرف اضافه هستند، اگر بخواهند با ضمائر موصولی به‌کار روند، حروف اضافه آن‌ها را هم می‌توان هم قبل از ضمیر موصولی و هم در آخر جمله ذکر کرد. به این دو جمله نگاه کنید:

Is that the classmate (who) you live with?

آیا این همان هم‌کلاسی است که باهش زندگی می‌کنی؟ (غیر رسمی و محاوره‌ای)

Is that the classmate with whom you live?

آیا این همان هم‌کلاسی است که با او زندگی می‌کنید؟ (رسمی و نوشتاری)

(گراهر)

۵۷-

(هاری ناصری)

اولین آیه مربوط به اعلام ولایت که پس از گذشت سه سال از بعثت بر پیامبر نازل شد، آیه انذار: «وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ» بود و پس از آن، آیه ولایت را می‌توان نام برد: «إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَ رَسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا...» و در سال آخر عمر پیامبر، در حجة الوداع، آیه تبلیغ: «يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ...» نازل گردید.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۷، صفحه‌های ۷۸، ۷۹، ۸۲ و ۸۳)

۵۸-

(سیرامسان هندی)

با توجه به آیه شریفه «لقد ارسلنا رُسُلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند»، فلسفه ارسال پیامبران به همراه دلایل روشن و کتاب آسمانی و میزان برپایی، اقامه عدل و قسط توسط مردم است.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۵، صفحه ۵۵)

۵۹-

(امین اسریران‌پور)

قرآن کریم می‌فرماید: «لقد کان لکم فی رسول الله اسوة حسنة لمن کان یرجو الله و الیوم الآخر و ذکر الله کثیراً: قطعاً برای شما در رسول خدا سرمشق نیکویی است برای کسی که به خداوند و روز رستاخیز امید دارد و خدا را بسیار یاد می‌کند.» لذا بخش اول همه گزینه‌ها صحیح است.

وقتی یاران پیامبر (ص) درباره آخرت حرف می‌زدند، پیامبر با آنان همراهی می‌کرد و این موضوع به «محبت و مدارا با مردم» از جنبه‌های سیره رهبری پیامبر (ص) اشاره می‌کند.

(دین و زندگی یازدهم، درس ۶، صفحه‌های ۶۵ و ۶۶)

۶۰-

(ممد رضا یقانی)

طبق آیه «يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُمْ مِنْ ذَكَرٍ وَأُنْثَى وَ جَعَلْنَاكُمْ شُعُوباً وَ قَبَائِلَ لِتَعْرِفُوا»، هدف از قبیله‌ای و قومیتی قرار دادن انسان‌ها، شناخت یکدیگر است. عبارت «تَبْلِغ» به مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی اشاره دارد که شامل تلاوت قرآن: «یتلوا» نیز می‌شود.

(دین و زندگی یازدهم، درس‌های ۴، ۶ و ۷، صفحه‌های ۵۲، ۶۸، ۶۹ و ۸۲)

<p>۶۷- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «نظریه دکتر دو گری بر اساس این امکان است که سلول‌هایی که قبلاً در اثر پیری آسیب دیده‌اند، می‌توانند تعمیر (احیا) شوند.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p>	<p>۶۳- (میرسین زاهدی)</p> <p>ترجمه جمله: «دولت ایالات متحده لازم است دست به یک اقدام فوری بزند تا این وضعیت اقتصادی وحشتناک را مدیریت کند؛ در غیر این صورت، منجر به مسائل اجتماعی و سیاسی جدی‌ای خواهد شد.»</p> <p>(۱) تأثیر (۲) تنوع (۳) وضعیت (۴) درک</p> <p>(واژگان)</p> <p>-----</p>
<p>۶۸- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «طبق متن، کدامیک از جملات زیر صحیح است؟»</p> <p>«همه آدم‌ها ضرورتاً مشتاق نیستند که به اندازه هزار سال زندگی کنند.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p>	<p>۶۴- (مهری امیری)</p> <p>ترجمه جمله: «امروز صبح زود، افراد مسلح پلیس خانه‌ای را که فکر می‌کردند یک قاتل فراری را در خودش جای داده، محاصره کردند. متأسفانه تلاش‌هایشان به نتیجه نرسید.»</p> <p>(۱) محاصره کردن، احاطه کردن (۲) پشتیبانی کردن، حمایت کردن (۳) تنظیم کردن (۴) پیشنهاد کردن</p> <p>(واژگان)</p> <p>-----</p>
<p>۶۹- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «کدامیک از موارد زیر در میان دلایلی هست که چرا برخی از دانشمندان مخالف ایده دکتر دو گری هستند؟»</p> <p>«آن‌ها معتقدند که اگر پیری درمان شود، جهان بیش از حد شلوغ خواهد شد.»</p> <p>(درک مطلب)</p> <p>-----</p>	<p>۶۵- (مهری امیری)</p> <p>ترجمه جمله: «وقتی در نبردهایشان موفق بودند، سربازان رومی، سهم نمک اضافی دریافت می‌کردند که به آن «سالاریوم» گفته می‌شد. این واژه، اصل (منشأ) کلمه «حقوق / salary» است.»</p> <p>(۱) نظر، عقیده (۲) اصل، منشأ (۳) قالب (۴) ترتیب</p> <p>(واژگان)</p> <p>-----</p>
<p>۷۰- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «کدامیک از موارد زیر به بهترین شکل کارکرد بند دوم را در ارتباط با بند اول توصیف می‌کند؟»</p> <p>«آن از طریق حقایق ضرورت چالش توصیف شده در آن بند (بند اول) را رد می‌کند.»</p> <p>(درک مطلب)</p>	<p>۶۶- (رضا کیاسالار)</p> <p>ترجمه جمله: «کلمه "afford" (توان مالی داشتن) که زیر آن خط کشیده شده از نظر معنایی به "pay for" (پرداختن) نزدیکترین است.»</p> <p>(درک مطلب)</p>

زبان انگلیسی ۲

(امیرسین مرار)

-۷۶

ترجمه جمله: «پارثنون تقریباً به تمامی از چه ماده‌ای درست می‌شود؟»
«سنگ مرمر»

(درک مطلب)

(امیرسین مرار)

-۷۷

ترجمه جمله: «چرا نویسنده درباره پدران بنیان‌گذار ایالات متحده بحث می‌کند؟»
«تا چیزی را که ایده‌های یونانی بر آن اثر گذاشتند، توصیف کند.»

(درک مطلب)

(امیرسین مرار)

-۷۸

ترجمه جمله: «کدام یک از این جملات به بهترین شکل توضیح می‌دهد که چرا یک ساختمان دولتی آمریکایی مانند معماری کلاسیک یونانی طراحی می‌شود؟»
«تا تأثیر تعادل و نظم یونان را نشان دهد»

(درک مطلب)

(امیرسین مرار)

-۷۹

ترجمه جمله: «کلمه "overflow" که زیر آن خط کشیده شده به چه معنایی است؟»
«مقدار خیلی زیادی از چیزی را داشتن»

(درک مطلب)

(امیرسین مرار)

-۸۰

ترجمه جمله: «ایده اصلی این متن این است که پارثنون تعادل و نظمی را که یونانیان باستان ارج می‌نهند، نشان می‌دهد.»

(درک مطلب)

(عبدالرشید شفیعی)

-۷۱

نکته مهم درسی

بعد از فعل "stop" به معنای «متوقف کردن» فعل دوم به صورت "Gerund (+ing)" می‌آید.

(کلوزتست)

(عبدالرشید شفیعی)

-۷۲

- (۱) فرهنگی
(۲) متعادل
(۳) نامن
(۴) پزشکی

(کلوزتست)

(عبدالرشید شفیعی)

-۷۳

نکته مهم درسی

کلمه "information" قابل شمارش نیست، پس تنها دو گزینه آخر باید به کار روند. با توجه به مفهوم جمله گزینه «۴» نادرست است.

(کلوزتست)

(عبدالرشید شفیعی)

-۷۴

- (۱) با این حال
(۲) در عوض
(۳) بنابراین
(۴) علی‌رغم

(کلوزتست)

(عبدالرشید شفیعی)

-۷۵

- (۱) نابود کردن
(۲) تأکید کردن، استرس گذاشتن
(۳) باریدن
(۴) احترام گذاشتن

(کلوزتست)

پاسخ نامہ اختصاصی

بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام)

دفتر مرکزی: خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین پلاک ۹۲۳ بنیاد علمی آموزشی قلمچی (وقف عام) ۶۴۶۳-۰۲۱

«تمام دارایی‌ها و درآمدهای بنیاد علمی آموزشی قلمچی وقف عام است بر گسترش دانش و آموزش»

ریاضی و آمار (۳)

-۸۱

(رہیم مشتاق نظم)

ابتدا b_1, b_2 و b_3 را می‌یابیم.

$$b_1 = 1 + \frac{(-1)^1}{2} = 1 - \frac{1}{2} = \frac{2-1}{2} = \frac{1}{2}$$

$$b_2 = 2 + \frac{(-1)^2}{4} = 2 + \frac{1}{4} = \frac{8+1}{4} = \frac{9}{4}$$

$$b_3 = 3 + \frac{(-1)^3}{6} = 3 - \frac{1}{6} = \frac{18-1}{6} = \frac{17}{6}$$

$$b_1 + b_2 + b_3 = \frac{1}{2} + \frac{9}{4} + \frac{17}{6} = \frac{6+27+34}{12} = \frac{67}{12}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۲

(رہیم مشتاق نظم)

$$a_2 = \frac{1}{2} \left(a_1 + \frac{y}{a_1} \right) = \frac{1}{2} \left(y + \frac{y}{y} \right) = \frac{1}{2} (y+1) = 4$$

$$a_3 = \frac{1}{2} \left(a_2 + \frac{y}{a_2} \right) = \frac{1}{2} \left(4 + \frac{y}{4} \right) = \frac{1}{2} \left(\frac{16+y}{4} \right) = \frac{23}{8}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۳

(موسا عفتی)

$$a_8 = \frac{8^5}{\frac{8}{7}} = \frac{8^5 \times 7}{8} = 8^4 \times 7$$

$$a_2 = \frac{2^{-1}}{2} = \frac{1}{4} = 2^{-2}$$

$$\frac{a_8}{a_2} = \frac{8^4 \times 7}{\frac{1}{4}} = \frac{2^{12} \times 7}{2^{-2}} = 2^{14} \times 7$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۴

(محمدر بصرایی)

$$a_3 = a_1 + a_2 = 1 + 1 = 2$$

$$a_4 = a_2 + a_3 = 1 + 2 = 3$$

$$a_5 = a_3 + a_4 = 2 + 3 = 5$$

$$a_6 = a_4 + a_5 = 3 + 5 = 8$$

$$a_7 = a_5 + a_6 = 5 + 8 = 13$$

$$a_8 = a_6 + a_7 = 8 + 13 = 21$$

$$\Rightarrow a_6 + a_7 + a_8 = 8 + 13 + 21 = 42$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۵

(امیر زراتدوز)

رابطه $\frac{a_{n+1}}{a_n} = 2$ نشان می‌دهد که در این دنباله، هر جمله را که بر جمله قبلی‌اش تقسیم می‌کنیم حاصل برابر ۲ است.

$$a_7 = 32 \Rightarrow a_6 = \frac{32}{2} = 16 \Rightarrow a_5 = \frac{16}{2} = 8$$

$$\Rightarrow a_4 = \frac{8}{2} = 4 \Rightarrow a_3 = \frac{4}{2} = 2 \Rightarrow a_2 = \frac{2}{2} = 1 \Rightarrow a_1 = \frac{1}{2}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۶

(اسماعیل زارع)

$$b_1 = 1$$

$$b_2 = b_1 + 2(1) + 1 = 1 + 2 + 1 = 4 = (2)^2$$

$$b_3 = b_2 + 2(2) + 1 = 4 + 4 + 1 = 9 = (3)^2$$

$$b_4 = b_3 + 2(3) + 1 = 9 + 6 + 1 = 16 = (4)^2$$

:

$$\Rightarrow b_n = n^2 \Rightarrow b_{30} = 30^2 = 900$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۷

(فاطمه قویمیان)

$$a_1 = 1 = \frac{1 \times 2}{2}, a_2 = 2 + 1 = 3 = \frac{2 \times 3}{2}, a_3 = 3 + 2 + 1 = 6 = \frac{3 \times 4}{2}$$

$$\Rightarrow a_n = \frac{n(n+1)}{2} \Rightarrow a_4 = \frac{4(4+1)}{2} = 10$$

$$10 + \frac{n(n+1)}{2} = 28 \Rightarrow \frac{n(n+1)}{2} = 18$$

$$\Rightarrow n(n+1) = 36 \Rightarrow n^2 + n - 36 = 0$$

$$n^2 + n - 36 = 0 \Rightarrow \Delta = b^2 - 4ac = 1 - 4 \times 1 \times (-36) = 145$$

$$n_1 = \frac{-b + \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-1 + 15}{2} = 7 \text{ ق ق}$$

$$n_2 = \frac{-b - \sqrt{\Delta}}{2a} = \frac{-1 - 15}{2} = -8 \text{ غ ق}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۸

(نیلا حاجی‌علیا)

$$a_3 = \frac{3^2 - 3}{2(3) + 1} = \frac{6}{7}, a_7 = \frac{7^2 - 7}{2(7) + 1} = \frac{42}{15} = \frac{14}{5}$$

$$a_3 + a_7 = \frac{6}{7} + \frac{14}{5} = \frac{30 + 98}{35} = \frac{128}{35}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

-۸۹

(امیر زراتدوز)

$$a_{n+1} = 2a_n - 1 \begin{cases} (n=1) \Rightarrow a_2 = 2a_1 - 1 = 2 \times (1) - 1 = 1 \\ (n=2) \Rightarrow a_3 = 2a_2 - 1 = 2 \times (1) - 1 = 1 \\ (n=3) \Rightarrow a_4 = 2a_3 - 1 = 2 \times (1) - 1 = 1 \end{cases}$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطعی، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

(موسا عفتی)

-۹۵

عبارت‌های گویا به ازای ریشه‌های مخرج تعریف نشده‌اند، بنابراین:

$$A = 5x^2 - 3x - 2 \Rightarrow \Delta A = 25x^2 - 15x - 10$$

$$\Rightarrow \Delta A = \underbrace{(5x-5)}_{\text{فاکتور از 5}} (5x+2)$$

$$\Rightarrow \Delta A = 5(x-1)(5x+2)$$

$$\Rightarrow (x-1)(5x+2) = 0 \Rightarrow \begin{cases} x-1=0 \Rightarrow x=1 \\ 5x+2=0 \Rightarrow 5x=-2 \Rightarrow x=-\frac{2}{5} \end{cases}$$

عبارت گویای داده شده به ازای یک عدد حسابی تعریف نشده است.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری و معادله درجه دوم، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴ و ۳۵ تا ۴۷)

(رفیعی مشتاقی نظم)

-۹۶

$$\text{مساحت مثلث} = \frac{x \times 2x}{2} = x^2$$

$$\text{مساحت مستطیل} = (x+1)(x+3) = x^2 + 4x + 3$$

$$\text{مساحت باقی مانده} = 6 \times 6 - x^2 - (x^2 + 4x + 3) = 27$$

$$\Rightarrow 36 - x^2 - x^2 - 4x - 3 = 27 \Rightarrow 2x^2 + 4x - 6 = 0$$

$$\Rightarrow x^2 + 2x - 3 = 0$$

$$\Rightarrow (x+3)(x-1) = 0 \Rightarrow x = -3 \text{ یا } x = 1 \xrightarrow{x>0} x = 1$$

طول ضلع منفی یا صفر نمی‌شود.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۷)

(موسا عفتی)

-۹۷

$$x = 2 \Rightarrow 4 - 2m^2 + 6m - 4m = 0$$

$$\Rightarrow -2m^2 + 2m + 4 = 0$$

$$\Delta = b^2 - 4ac = 4 - 4(-2)(4) = 4 + 32 = 36$$

$$m_{1,2} = \frac{-2 \pm 6}{-4} = \begin{cases} m_1 = \frac{4}{-4} = -1 \\ m_2 = \frac{-8}{-4} = 2 \end{cases}$$

$$\text{مجموع مقادیر} = -1 + 2 = 1$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۷)

(رفیعی مشتاقی نظم)

-۹۸

$$A^2 - A = 2 \Rightarrow (x-1)^2 - (x-1) = 2$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x + 1 - x + 1 = 2$$

$$\Rightarrow x^2 - 3x = 0 \Rightarrow x(x-3) = 0 \Rightarrow x = 0 \text{ یا } x = 3$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دوم، صفحه‌های ۳۳ تا ۴۷)

(اسماعیل زارع)

-۹۰

در شکل داده شده تعداد کل دایره‌ها در هر شکل با جمله عمومی

$b_n = n^2$ به دست می‌آید. در شکل‌های با شماره فرد دایره‌های توپیر، از

رابطه $a_n = \frac{n(n+1)}{2}$ به دست می‌آید و در شکل‌ها با شماره زوج تعداد

دایره‌های توخالی دنباله از رابطه $c_n = \frac{n(n+1)}{2}$ به دست می‌آید،

بنابراین:

$$c_{14} = \frac{14 \times 15}{2} = 7 \times 15 = 105$$

(ریاضی و آمار (۳)، الگوهای قطری، صفحه‌های ۵۳ تا ۶۰)

ریاضی و آمار (۱)

(علیرضا پورقلی)

-۹۱

$$8 = -8 + 16 \rightarrow \text{مجموع خواسته شده} = a^2 + (-8a) + 16 = (a-4)^2$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه ۱۰)

(مهمد بصرایی)

-۹۲

در گزینه «۴» تساوی به صورت زیر درست است:

$$\text{اتحاد مزدوج: } (\sqrt{2}+x)(\sqrt{2}-x) = (\sqrt{2})^2 - (x)^2 = 2 - x^2$$

$$\text{در نتیجه داریم: } (2-x^2)(2-x^2) = (2-x^2)^2 = x^4 - 4x^2 + 4$$

$$\Rightarrow (\sqrt{2}+x)(\sqrt{2}-x)(2-x^2) = x^4 - 4x^2 + 4$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(فاطمه قویمیان)

-۹۳

$$a^3 + 3a^2 - 4a - 12 = a^2(a+3) - 4(a+3)$$

$$\xrightarrow{\text{فاکتور از } a+3} (a+3)(a^2-4) = (a+3)(a+2)(a-2)$$

اتحاد مزدوج

بنابراین عامل $(a-3)$ در تجزیه عبارت مورد نظر وجود ندارد.

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه‌های ۱۰ تا ۱۶)

(موسا عفتی)

-۹۴

ابتدا دو کسر داخل پرانتز را با هم جمع می‌کنیم.

$$\frac{3}{x+2} + \frac{x-2}{x} = \frac{3x+x^2-4}{x^2+2x}$$

تقسیم را به ضرب تبدیل کرده و کسر دوم را معکوس می‌کنیم.

$$\frac{x^3-1}{x^3+2x^2} \times \frac{x^2+2x}{x^2+3x-4}$$

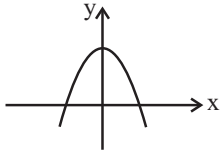
$$= \frac{(x-1)(x^2+x+1)}{x^2(x+2)} \times \frac{x(x+2)}{(x+4)(x-1)} = \frac{x^2+x+1}{x(x+4)}$$

(ریاضی و آمار (۱)، عبارت‌های جبری، صفحه‌های ۱۸ تا ۲۴)

(امیر زراندوز)

-۱۰۳

نمودار $y = -x^2 + 3$ از همه نواحی می گذرد پس گزاره «آ» نادرست است.

گزاره‌های «ب» و «ت» ارزش درست دارند.

گزاره‌های «پ» و «س» ارزش نادرست دارند. زیرا میانه همان چارک دوم

است و عدد ۱۶۰۰ جذر کامل دارد، پس مربع کامل است. ($\sqrt{1600} = 40$)

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(رمیم مشتاق نظم)

-۱۰۴

چون q درست است، پس $(r \Rightarrow q)$ درست است. چون $(\sim p)$ درست

است پس $((r \Rightarrow q) \wedge \sim p)$ درست است. در نتیجه

$(r \vee p) \Rightarrow ((r \Rightarrow q) \wedge \sim p)$ به علت درست بودن تالی آن درست است.

چون p نادرست است پس $\sim p$ درست است. از طرفی $q \vee p$ نیز

درست است. پس گزاره دو شرطی $(q \vee p) \Rightarrow \sim p$ درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(معمربهیرایی)

-۱۰۵

$$2^2 + \sqrt{4} + 1 = 4 + 2 + 1 = 7$$

بنابراین گزاره p درست است.

$$2 + 2 \times 2 = 2 + 4 = 6 \Rightarrow 6 < 7$$

بنابراین گزاره q نادرست است.

در نتیجه ارزش گزاره $(q \wedge r) \Rightarrow \sim p$ به انتهای مقدم درست است.

همچنین $(\sim p \wedge q)$ نادرست و $(p \vee r)$ درست است. بنابراین ارزش

گزاره دو شرطی نادرست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(رمیم مشتاق نظم)

-۱۰۶

p	q	$\sim q$	$\sim q \Rightarrow p$	$p \Rightarrow (\sim q \Rightarrow p)$
د	د	ن	د	د
د	ن	د	د	د
ن	د	ن	د	د
ن	ن	د	ن	د

گزاره مورد نظر همواره درست است. پس گزینه ۴ درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(فاطمه فویمیان)

-۱۰۷

در گزینه «۴» داریم:

$$p \vee (\sim p \wedge q) \equiv (p \vee \sim p) \wedge (p \vee q) \equiv T \wedge (p \vee q) \equiv p \vee q$$

در سایر گزینه‌ها هم‌ارزی درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(رمیم مشتاق نظم)

-۹۹

$$\frac{10}{x-2} - \frac{5x}{x-2} = 2 \Rightarrow \frac{10-5x}{x-2} = 2 \Rightarrow 10-5x = 2x-4$$

$$\Rightarrow 7x = 14 \Rightarrow x = 2$$

چون جواب $x = 2$ مخرج کسرها را صفر می‌کند، جواب قابل قبول نیست.

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۲)

(معمربهیرایی)

-۱۰۰

عدد کوچکتر را x فرض می‌کنیم. بنابراین:

$$\frac{1}{x} + \frac{1}{x+2} = \frac{7}{24} \Rightarrow \frac{x+2+x}{x(x+2)} = \frac{7}{24}$$

$$\Rightarrow \frac{2x+2}{x^2+2x} = \frac{7}{24} \Rightarrow 7x^2 + 14x = 48x + 48$$

$$\Rightarrow 7x^2 - 34x - 48 = 0$$

$$\Delta = (-34)^2 - 4 \times 7 \times (-48) = 1156 + 1344 = 2500$$

$$\Rightarrow x_{1,2} = \frac{34 \pm 50}{14} = \begin{cases} x_1 = 6 \text{ ق.ق.} \\ x_2 = \frac{-16}{14} \text{ غ.ق.} \end{cases}$$

$$\Rightarrow \text{مجموع} = 6 + 8 = 14$$

(ریاضی و آمار (۱)، معادله درجه دو، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۲)

ریاضی و آمار (۲)

(معمربهیرایی)

-۱۰۱

گزینه «۱»: هر دو گزاره درست هستند پس ترکیب دو شرطی داده شده نیز درست است.

گزینه «۲»: گزاره شرطی به انتهای مقدم درست است.

گزینه «۳»: عدد ۱ نه اول و نه مرکب است، پس گزاره عطفی داده شده نادرست است.

گزینه «۴»: حاصل $2^5 + 1 = 33$ عدد مرکب است پس ترکیب فصلی داده شده درست است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(معمربهیرایی)

-۱۰۲

ابتدا ستون $\sim p$ را مشخص می‌کنیم و سپس جدول را به صورت زیر کامل می‌کنیم.

p	q	$\sim p$	$\sim p \Rightarrow q$
د	د	ن	د
د	ن	ن	د
ن	د	د	د
ن	ن	د	ن

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۲ تا ۱۱)

(سارا شریفی)

۱۱۳-

الف) رفاه اجتماعی با از بین رفتن فقر و کاهش نابرابری‌ها تحقق می‌یابد.
ب) معمولاً با در نظر گرفتن دو شاخص درآمد سرانه و میزان نابرابری در توزیع درآمد می‌توان تصویری از وسعت و اندازه فقر در هر کشور به دست آورد.

ج) یکی از معیارهای سنجش وضعیت توزیع درآمد، شاخص «دهک» هاست. برای محاسبه این معیار، مردم کشور را به ده گروه جمعیتی مساوی تقسیم می‌کنند. در طبقه‌بندی این ده گروه، سطح درآمد از کمترین به بیشترین مدنظر قرار می‌گیرد. به عبارت دیگر، گروه اول که ۱۰ درصد اولیه جمعیت را تشکیل می‌دهند، کمترین درصد درآمد ملی و ۱۰ درصد آخر بیشترین درصد درآمد ملی را دارند. با محاسبه نسبت دهک دهم به دهک اول در کشورهای مختلف، شاخصی به دست می‌آید که برای مقایسه وضعیت توزیع درآمد بین آن‌ها به کار می‌رود. هرچه این نسبت بیشتر باشد توزیع درآمد در آن جامعه نامناسب‌تر است.

د) اگر با به‌کارگیری نظام صحیح مالیاتی، توزیع مجدد درآمد به گونه‌ای قانونی صورت پذیرد، تفاوت میان درآمد و ثروت گروه محدود و اکثریت چشمگیر مردم کاهش می‌یابد.

ه) انسان به مثابه مهم‌ترین عامل تولید به آموزش و تأمین اقتصادی - اجتماعی نیاز دارد و هرگونه سرمایه‌گذاری در این زمینه‌ها به افزایش بهره‌وری نیروی کار و در پی آن افزایش درآمد ملی منجر می‌شود.
و) توزیع عادلانه درآمدها و کاهش فقر می‌تواند انگیزه قدرتمند همکاری و مشارکت عموم افراد جامعه را در فرآیند توسعه سالم اقتصادی ایجاد کند.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۱۸ تا ۱۵)

(منصوره هاجی‌زاده)

۱۱۴-

به دو دلیل دولت از مردم مالیات می‌گیرد. اول اینکه دولت بهای برخی از کالاها و خدمات عمومی را مستقیماً از شهروندان دریافت نمی‌کند. دوم، رفع نابرابری بین افراد پردرآمد و کم‌درآمد را وظیفه خود می‌داند. تمام وجوهی که دولت طبق قانون بابت تأمین این دو هدف از اشخاص حقیقی و حقوقی دریافت می‌کند مالیات نام دارد.

(اقتصاد، بودجه و مالیه دولت، صفحه ۱۰۲)

(منصوره هاجی‌زاده)

۱۱۵-

مالیات‌ها براساس پایه مالیاتی به دو نوع مستقیم و غیرمستقیم، دسته‌بندی می‌شود: مالیات غیرمستقیم: پرداخت کننده نهایی آن مشخص و معین نیست و امکان انتقال بار مالیاتی بسیار زیاد است. انواع مالیات غیرمستقیم: مالیات بر نقل و انتقالات دارایی - حقوق و عوارض گمرکی - عوارض - مالیات بر فروش - مالیات بر ارزش افزوده. مالیات مستقیم: دولت می‌تواند افراد پردرآمد و کم‌درآمد یا افراد ثروتمند و افراد فقیر را از هم جدا کند و فقط از گروه خاصی مالیات بگیرد؛ زیرا امکان انتقال بار مالیاتی آن کم است انواع مالیات مستقیم: مالیات بر درآمد و مالیات بر دارایی و ثروت.

(اقتصاد، بودجه و مالیه دولت، صفحه‌های ۱۰۳ و ۱۰۴)

(موسا عفتی)

۱۰۸-

در روش اثبات $p \Rightarrow q$ به روش عکس نقیض، درستی $p \Rightarrow \sim q$ را اثبات می‌کنیم. پس در این سؤال عکس نقیض گزاره شرطی به صورت اگر $2n^2 + 1 \leq n^2$ آنگاه $2n + 1 \geq n$ است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه ۱۶)

(معمد بهیرایی)

۱۰۹-

در نامساوی $a < b$ اگر طرفین را در عددی مثبت ضرب کنیم جهت نامساوی عوض نمی‌شود، اما اگر $c^2 = 0$ باشد، عبارت به تساوی $ac^2 = bc^2$ تبدیل می‌شود، چون دو طرف تساوی برابر صفر می‌شود.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

(موسا عفتی)

۱۱۰-

این استدلال مغالطه بوده که نتیجه آن ممکن است درست یا نادرست باشد ولی روش به کار رفته در آن نادرست است و یک مغالطه است.

(ریاضی و آمار (۲)، آشنایی با منطق و استدلال ریاضی، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

اقتصاد

(فاطمه فحیمیان)

۱۱۱-

احداث کارخانه‌های نساجی، خودروسازی، تراکتورسازی و مواد غذایی جزء سرمایه‌گذاری‌های مولد است.

(اقتصاد، بودجه و مالیه دولت، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

(سارا شریفی)

۱۱۲-

درآمد، متغیری جاری و دارایی یا ثروت، متغیری انباره است؛ به طور مثال سود یک شرکت یا حقوق یک کارمند، که ماهانه تحقق می‌یابد متغیری جاری است و اتومبیل یا ساختمان آن‌ها، که دارایی و ثروت است متغیری انباره است و در طول زمان افزوده یا کاسته می‌شود.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه‌های ۹۱ و ۹۲)

۱۱۶-

(فاطمه قیومیان)

هزینه‌های اداری: هزینه‌هایی است که برای چرخش کار جاری ادارات و نهادهای صرف می‌شوند.

هزینه‌های سرمایه‌ای: آن دسته از هزینه‌های دولتی که صرف احداث بنا یا خرید کالاهایی می‌شود که با بقای اصل آن‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرند.

پرداخت‌های انتقالی: هزینه‌هایی که دولت بلاعوض و به‌صورت هدفمند به منظور تأمین اجتماعی، ایجاد توازن اجتماعی، رفع نابرابری‌ها، حمایت از تولید یا گروه‌های خاص پرداخت می‌کند.

هزینه‌های جاری یا عادی: با توجه به رشد جمعیت و افزایش درآمد جامعه در طی زمان کم‌تر موردی پیش می‌آید که هزینه‌های جاری سیر نزولی داشته باشد.

(اقتصاد، بورژوازی و مالیه دولت، صفحه‌های ۱۰۶ و ۱۰۷)

۱۱۷-

(فاطمه قیومیان)

سه‌م دهک هشتم $= \frac{1}{5}x$ = سهم دهک اول

درصد $= \frac{1}{5} \times 15 = 3$ = سهم دهک اول $\Rightarrow$

(مجموع سهم دهک‌های اول تا هشتم) $= 100 -$ = مجموع سهم دهک‌های نهم و دهم

$(15 + 12 + 10 + 8 + 6 + 5 + 5 + 3) = 100 -$ = مجموع سهم دهک‌های نهم و دهم

درصد $= 100 - 64 = 36$ = مجموع سهم دهک‌های نهم و دهم

درصد $= 36$ = سهم دهک دهم + سهم دهک نهم

درصد $= 6$ = سهم دهک نهم - سهم دهک دهم

درصد $= 21$ = سهم دهک دهم $\Rightarrow 42 =$ سهم دهک دهم $2x \Rightarrow$

درصد $= 6$ = سهم دهک نهم - سهم دهک دهم

درصد $= 15$ = سهم دهک نهم $\Rightarrow 6 =$ سهم دهک نهم $- 21$

میلیارد دلار $= \frac{15}{100} \times 40,000 = 6,000$ = سهم دهک نهم از درآمد ملی (الف)

$\frac{21}{3} = 7$ = سهم دهک دهم = شاخص دهک‌ها (ب)

(ج) نیمه پایین جامعه: 50 درصد جمعیت کل

میلیون نفر $= 30,000,000 = \frac{50}{100} \times 60,000,000$

(د) شاخص دهک‌ها در کشور B = شاخص دهک‌ها در کشور A

درصد $= 4$ = سهم دهک اول کشور B $\Rightarrow \frac{28}{3} =$ سهم دهک اول

پس اگر سهم دهک اول در کشور B، 4 درصد باشد وضعیت توزیع درآمد

در دو کشور برابر می‌شود. بنابراین اگر سهم دهک اول از 4 درصد بیش‌تر

باشد توزیع درآمد در کشور B مناسب‌تر است.

(اقتصاد، فقر و توزیع درآمد، صفحه‌های ۸۶ و ۸۷)

۱۱۸-

(نسرین بیغری)

الف) همه افراد با نرخ ثابت 6% مالیات می‌دهند.

$$\frac{24}{400} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = 6\% \text{ نفر اول}$$

$$\frac{36}{600} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = 6\% \text{ نفر دوم}$$

$$\frac{48}{800} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = 6\% \text{ نفر سوم}$$

$$\frac{60}{1000} = \frac{x}{100} \Rightarrow x = 6\% \text{ نفر چهارم}$$

ب) هر یک از تولیدکنندگان باید 9% از ارزش افزوده‌ای را که ایجاد کرده‌اند به عنوان مالیات بر ارزش افزوده به دولت بپردازند که میزان این مالیات را می‌توان یا با محاسبه 9% از هر ارزش افزوده و یا 9% از کل ارزش‌های افزوده حساب کرد و جواب هر دو یکسان است:

$$1000 \times \frac{9}{100} = 90 \text{ تومان}$$

$$200 \times \frac{9}{100} = 18 \text{ تومان}$$

$$300 \times \frac{9}{100} = 27 \text{ تومان}$$

$$500 \times \frac{9}{100} = 45 \text{ تومان}$$

تومان $= 90 + 18 + 27 + 45 = 180$: کل مالیاتی که به دولت پرداخت می‌شود

ب) در طبقه‌بندی مالیات‌ها، مالیات بر ارزش افزوده نوعی مالیات غیرمستقیم بر مصرف کالاها و خدمات است، این نوع مالیات، چند مرحله‌ای و در هر یک از مراحل تولید و تکمیل تا مصرف نهایی برحسب ارزش‌افزوده گرفته می‌شود؛ در نتیجه شفافیت مالیاتی را افزایش می‌دهد؛ انگیزه فرار مالیاتی را کاهش می‌دهد و از مالیات‌گیری چندگانه پرهیز می‌شود؛ چرا که مالیات پرداخت شده تولیدکنندگان قبلی از مالیات بر فروش تولیدکننده بعدی کسر می‌گردد؛ به عبارت دیگر، مالیات بر ارزش افزوده، نوعی مالیات بر فروش چند مرحله‌ای است که کالاها و خدمات واسطه‌ای را از پرداخت مالیات معاف می‌کند.

(اقتصاد، بورژوازی و مالیه دولت، صفحه‌های ۱۰۴ و ۱۰۵)

۱۱۹-

(سارا شریفی)

الف) ارقام بودجه به طور تخمینی تعیین می‌شود و در پایان سال پس از اجرای بودجه، تفاوت ارقام پیش‌بینی شده با مخارج واقعی تحقق یافته و درآمدهای واقعی وصول شده در سندی به نام «تفریغ بودجه» مشخص می‌شود.

ب) این سند، دستیابی به اهداف و پایبندی و یا عدم پایبندی دستگاه‌ها به تکالیف بودجه را مشخص می‌سازد.

ج) ارائه سند تفریغ به عهده دیوان محاسبات است که اعضای آن را مجلس انتخاب می‌کند.

(اقتصاد، بورژوازی و مالیه دولت، صفحه ۱۰۰)

۱۲۰-

(سارا شریفی)

الف) در شرایط رکود اقتصادی سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و اشتغال را از دست داده‌اند، هم‌چنین تقاضای کل در جامعه کاهش یافته است. در این شرایط دولت می‌تواند از طریق سیاست مالی انبساطی (افزایش در مخارج جاری یا عمرانی دولت و کاهش در نرخ‌های مالیاتی (ثابت یا تصاعدی) یا پایه‌های مالیاتی) تقاضای کل جامعه را تحریک و رونق را به بازار برگرداند. یکی از انواع مخارج جاری دولت، پرداخت‌های انتقالی است. در شرایط رکود دولت می‌تواند با افزایش پرداخت‌های انتقالی (مثل پرداخت بارانه تولید برای حمایت از تولیدکننده) رونق را به بازار برگرداند.

ب) در حالت رکود اقتصادی، که سطح تولید کاهش و بیکاری افزایش یافته و تولیدکنندگان انگیزه تولید و ایجاد اشتغال را از دست داده‌اند، دولت از طریق بانک مرکزی با اعمال سیاست پولی انبساطی (مانند خرید اوراق مشارکت) می‌تواند برای کوتاهمدت مشکل را حل کند.

ج) بدیهی است برای حل اساسی این مشکل در بلندمدت دولت باید سیاست‌های جانب عرضه (مثل بهبود بهره‌وری، افزایش سرمایه‌گذاری و بهبود فضای کسب و کار) را در پیش بگیرد.

(اقتصاد، دولت و اقتصاد، صفحه ۹۵ و بوردیه و مالیه دولت، صفحه‌های ۱۰۴ تا ۱۰۷)

علوم و فنون ادبی (۳)

۱۲۱-

(فره‌ار علی نژاد)

پروین در قطعات خود که اوج سخن اوست، به شیوه انوری و سنایی توجه دارد.

نیمه در سال ۱۳۰۱ ه. ش. منظومه افسانه را منتشر کرد که به عنوان بیانیته شعر نو است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۰ و ۷۱)

۱۲۲-

(کاظم کاظمی)

زمینه‌های گرایش به رمان‌نویسی و نثر داستانی را به معنای نوین آن، عبدالرحیم طالبوف و زین‌العابدین مراغه‌ای با سفرنامه‌های خیالی خود ایجاد نمودند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۲)

۱۲۳-

(عارفه‌سادات طباطبایی نژاد)

«آیین‌های ناگهان»، «دستور زبان عشق»، «در کوچه آفتاب»، «بی‌بال پریدن»، «تنفس صبح»، «طوفان در پرانتز»، «سنت و نوآوری در شعر معاصر» و منظومه «ظهر روز دهم» از آثار قیصر امین‌پورند.

«گوشواره عرش» و «خواب ارغوانی» اثر موسوی گرمارودی و «زمین سوخته» اثر احمد محمود است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۷)

۱۲۴-

(رضا یان نثار کهنه‌شهری)

«خسی در میقات» سفرنامه حج جلال آل احمد است و از داستان‌های او محسوب نمی‌شود.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۴، ۷۹ و ۸۰)

۱۲۵-

(مریم بوستان)

بیت گزینه «۴» بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن است و اختیار وزنی بلند بودن هجای پایان مصراع دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ و ۸۴)

۱۲۶-

(تسرین حق‌پرست)

بیت گزینه «۳» بر وزن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن و فاقد اختیار وزنی مورد سؤال است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: در رکن اول هر دو مصراع فاعلاتن به جای فاعلاتن آمده است.

گزینه «۲»: در رکن اول مصراع دوم فاعلاتن به جای فاعلاتن آمده است.

گزینه «۴»: در رکن اول مصراع اول فاعلاتن به جای فاعلاتن آمده است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۴)

۱۲۷-

(مهم‌ر اسماعیلی)

پس مل لا هر زح ما نر ز حیم

- UU - - / - - U - -
UU /

مفتعلن مفتعلن فاعلن

هست ک ل ی د ن ر گن ج ح کیم

- U U - - / - UU - - U - -

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۵)

۱۲۸-

(عارفه‌سادات طباطبایی نژاد)

بیت گزینه «۳» بر وزن مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن است که در رکن اول هر دو مصراع و رکن سوم مصراع دوم قلب به کار رفته است.

-U- | - - - | -U- | -U-U
-U- | -U-U | /U- | /U-U

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۲۹-

(سیرهمال طباطبایی نژاد)

آن ک مَظو	رِ دیدِ وُ	جا نَسْت
- U -	/ U - U	- -

وزن اصلی شعر فاعلاتن مفاعلن فعلن (توجه: هجای هشتم اختیار زبانی است) در مصراع اول گزینه «۲» هر سه اختیار وزنی وجود دارد (مقایسه کنید با مصراع دوم همین بیت)

سه گزینه دیگر ابدال ندارند؛ کافی است به هجای ماقبل آخر دو مصراع سه بیت دقت کنیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۵)

۱۳۰-

(تسرین حق‌پرست)

حذف همزه: بدرد ای - مادرم از

تغییر کمیت مصوت‌ها: پدر و - فانی

بلند بودن هجای پایانی در هر دو مصراع

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷)

۱۳۷- (کتاب آبی)

در مصراع اول بیت گزینه «۳» شاعر از اختیار وزنی «ابدال» استفاده نکرده است.

پ	یا	ل	بر	ک	ف	نم	بند
U	-	U	-	U	U	-	-

د	تا	س	حر	گ	ه	حشر
U	-	U	-	U	U	-

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۶۸)

۱۳۸- (کتاب آبی)

در هجاهای نهم و دهم مصراع گزینه «۳» هجاهای کوتاه و بلند جابه‌جا شده‌اند و شاهد اختیار شاعری قلب هستیم.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۱۳۹- (کتاب آبی)

چن	د	کو	شی	ک	ب	فر
-	U	-	-	U	U	-
ما	ن	ت	با	شد	ای	یام
-	U	U	-	-	-	-

در مصراع اول بیت گزینه «۲» سه اختیار وزنی (کاربرد فاعلاتن به جای فعاتن، ابدال و بلند تلفظ کردن هجای آخر مصراع) به کار رفته است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۴» فاقد اختیار وزنی است. مصراع دوم گزینه «۱» و مصراع اول گزینه «۳» اختیار وزنی بلند بودن هجای پایان مصراع دارند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳ تا ۸۷)

۱۴۰- (کنکور سراسری ۹۷)

بیت صورت گزینه «۴» بر وزن «فعلات فاعلاتن فعات فاعلاتن» و فاقد اختیارات شاعری است.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: تغییر کمیت مصوت در (غیر)

گزینه «۲»: حذف همزه در (برآمد)

گزینه «۳»: حذف همزه در (گرت امروز)

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۳۸ تا ۵۶)

۱۳۱- (کتاب آبی)

منظور از ادبیات معاصر، آثار ادبی هستند که پس از مشروطیت پدید آمده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۶۸)

۱۳۲- (کتاب آبی)

برخلاف شعر، در داستان نویسی دهه شصت، جایگاه نسل جوان کم‌رنگ‌تر است. این نسل کار خود را با داستان کوتاه آغاز کرد و ادامه داد. از این رو ادبیات داستانی و نثر پس از انقلاب در شکل فراگیر خود در داستان کوتاه جلوه‌گر شد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه ۷۸)

۱۳۳- (کتاب آبی)

طرح اسوه‌های تاریخی مانند امام حسین (ع) و داستان عاشورا از درون‌مایه‌های رایج این دوره است که در بیت دوم معنای ایهامی واژه «سر» بدان اشاره دارد؛
به سر رسید:

۱) تمام شد و به پایان رسید.

۲) قصه بابا به (بریدن) سر رسید.

(علوم و فنون ادبی (۳)، سبک‌شناسی، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۳۴- (کتاب آبی)

نویسندگان آثار زیر نادرست معرفی شده‌اند:

سووشون: سیمین دانشور

شوهر آهو خانم: علی محمد افغانی

شهری چون بهشت: سیمین دانشور

همسایه‌ها: احمد محمود

(علوم و فنون ادبی (۳)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۷۳ و ۷۴)

۱۳۵- (کنکور سراسری ۸۶)

وزن شعر «فعلاتن فعاتن فعاتن فعلن» است که شاعر بیت گزینه‌های «۱»، «۲» و «۴» را با فعلاتن (UU-) آغاز کرده است، اما آغازین رکن بیت گزینه «۳»، «فعاتن» است که اختیار وزنی است.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه ۸۴)

۱۳۶- (کتاب آبی)

در بیت سوم، رکن‌های پایانی اختیار وزنی ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: کلمه «ریخته» اختیار بلند بودن هجای پایان مصراع دارد.

گزینه «۲»: کلمه «تنگ است» اختیار بلند بودن هجای پایان مصراع دارد.

گزینه «۴»: رکن پایانی ابدال دارد.

(علوم و فنون ادبی (۳)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۳، ۸۴ و ۸۵)

علوم و فنون ادبی (۱)

۱۴۱-

عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)
فضای حاکم بر بیت دوم فضای غم و اندوه است، در حالی که در سه بیت دیگر مفهوم شادی نمایان است.
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۸ تا ۷۲)

۱۴۲-

(سعیر یعفری)
گزینۀ «۲»: قید: دایم ← صامت+مصوت بلند+صامت+ مصوت کوتاه+صامت/ همانا ← صامت+مصوت کوتاه+صامت+مصوت بلند+ صامت+ مصوت بلند
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: قید: یکسر ← صامت+مصوت کوتاه+صامت+صامت+ مصوت کوتاه+صامت
گزینۀ «۳»: قید: هرگز ← صامت+مصوت کوتاه+صامت+ صامت+ مصوت کوتاه+صامت
گزینۀ «۴»: قید: امروز ← صامت+مصوت کوتاه+صامت+ صامت+ مصوت بلند+صامت / فردا ← صامت+مصوت کوتاه+صامت+ صامت+ مصوت بلند
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۷۴ و ۷۵)

۱۴۳-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)
تقطیع هر دو مصراع بدین صورت است:

غم	گین	ز	چ	ای	م	گر	ت	را	غو	لی
-	-	U	U	-	U	-	U	-	-	-
آن	چنگ	ن	شا	ط	سا	ز	نو	یا	بد	

تقطیع مصراع‌های دیگر بدین صورت است:
گزینۀ «۱»: -- U-U-UU --
گزینۀ «۳»: -- U---U-U-U
گزینۀ «۴»: --UU-----UU--

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۴۴-

(سعیر یعفری)
الف، ج) --U---U---U-
ب) -U---U---U-
د) ----U---U-
ه) --U---U---U---U-
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۷۵ و ۷۶)

۱۴۵-

(سید جمال طباطبایی نژاد)
در گزینۀ «۱» نوا (سامان، ساز و برگ) با نوا (نغمه) جناس همسان دارد و جناس همسان قافیه شعر است نه ردیف.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۲»: بر، در = قافیه / انداخته = ردیف
گزینۀ «۳»: در، بر = قافیه / محرومی، قیومی = قافیه دوم. بیت ذوقایتین است. آ = بن مضارع از مصدر آمدن که به شکل فعل امر در شعر به کار رفته و ردیف شعر است.
گزینۀ «۴»: بیگانه، خانه = قافیه / را گم کرده‌ام = ردیف
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۸۰)

۱۴۶-

(مهمر اسماعیلی)
«ای دوست» ردیف و قافیه این بیت «جهان و جان» است که حروف قافیه بر اساس الگوی «مصوت + صامت» می‌باشد.
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۸۰)

۱۴۷-

(سعیر یعفری)
الف) نو، درو (قاعده ۲)
ب) تر، شکر (قاعده ۲) / به رقص آ (ردیف)
پ) خاست، این جاست (قاعده ۲) / آرزو (ردیف)
ت) مستان (= افراد مست)، مستان (= نستاندن) (قاعده ۲)
ث) خندان، دندان (قاعده ۲) / تو (ردیف)
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۸۰ و ۸۱)

۱۴۸-

(فائزه یعفری)
هنگامی بیتی دارای قافیه درونی است که حداقل سه کلمه در میان بیت با یکدیگر هم قافیه باشند. بر این اساس در گزینۀ «۱» «بیداد، بی‌نیاد و یاد»، در گزینۀ «۲»، «مقصود، معبود، دود و عود» و در گزینۀ «۳» «خورشید، ناهید و امید» قافیه درونی هستند.
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۸۲)

۱۴۹-

(عارف‌سارادت طباطبایی نژاد)
در گزینۀ «۱» «بود» ردیف و «میمون» و «مجنون» واژگان قافیه‌اند.
تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینۀ «۲»: خندان - چندان / گذری - خبری
گزینۀ «۳»: بی‌باک - افلاک / آفتاب - مهتاب
گزینۀ «۴»: پلید - رهید / شهر - دهر

(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۸۲)

۱۵۰-

(سعیر یعفری)
در جمله «و از آن برای دلخستگانت اندوهی فراهم است»، «فراهم» قافیه و مسند به‌شمار می‌رود.
تشریح سایر گزینه‌ها:
گزینۀ «۱»: قید است و قافیه نیست.
گزینۀ «۲»: مفعول است، ضمن این که قافیه هم نیست.
گزینۀ «۴»: فعل جمله به‌شمار می‌رود و نقشی ندارد.
(علوم و فنون ادبی (۱)، موسیقی شعر، صفحه ۸۳)

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۵۱-

(فرهاد علی نژاد)

رفاه اقتصادی مردم در قرن یازدهم هجری، این امکان را برای همه مردم فراهم آورد که هر کس به اندازه توان خود، به امور فرهنگی مانند ادبیات بپردازد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۱ تا ۶۳)

۱۵۲-

(اعظم نوری نیا)

برخی از شاهان صفوی مقام شیخی و رهبری طریقت داشتند و از این رو لازم می‌دانستند خود را در چنین مقام فرهنگی نگه دارند، علاوه بر این با رؤسای مذاهب در تماس نزدیک بودند و از طرف دیگر، رقاباتی چون شاهان عثمانی یا هندی داشتند که آن‌ها نیز خود به مسائل فرهنگی توجه نشان می‌دادند. این عوامل باعث شده بود شعر و شاعری و انواع هنرها در عهد صفوی مورد توجه قرار گیرد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۱ و ۶۲)

۱۵۳-

(فرهاد علی نژاد)

صائب تبریزی معروفترین شاعر سبک هندی است.
در قرن دهم، دو جریان شعری رونق داشت که یکی از آن‌ها شعر لطیف باباغانی بود و دیگری مکتب وقوع.

(علوم و فنون ادبی (۲)، تاریخ ادبیات، صفحه‌های ۶۰، ۶۲ و ۶۳)

۱۵۴-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

وزن بیت دوم مفتعلن مفتعلن فاعلن است و جداسازی پایه‌ها درست انجام شده.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»:

م ه خر شی	د ن ظر شد	ک آ زو خا	ک چ زر شد
-----------	-----------	-----------	-----------

گزینه «۳»:

ب جان آ	ت شی نم	ب رخ زع	ف را نی
---------	---------	---------	---------

گزینه «۴»:

خُر شی داز	رو بیش خ جل	گر دون م شب	بک هم چ دل
------------	-------------	-------------	------------

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۹)

۱۵۵-

(سید جمال طباطبایی نژاد)

وزن هر ۴ بیت همسان و تکرار «فاعلاتن» است ولی در گزینه «۳» فاعلاتن آخر هم مانند بقیه سالم است، ولی وزن سه گزینه دیگر فاعلاتن آخر محذوف است و به شکل فاعلن آمده است.

وزن گزینه «۳»: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

وزن سه گزینه دیگر: فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۹)

۱۵۶-

(سعید یغموری)

پایه‌های آوایی درست گزینه «۲»:

-U-/-U-/-U-/-

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۹)

۱۵۷-

(سیدجمال طباطبایی نژاد)

تعداد هجاها در هر پایه آوایی گزینه «۲» سه تایی است به بیان ساده‌تر وزن گزینه «۲» فعولن فعولن فعولن است و هر پایه آوایی سه هجا دارد. ولی در سه گزینه دیگر هر پایه آوایی چهار هجا دارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

وزن گزینه «۱»: مفتعلن ۴ بار

وزن گزینه «۳»: فاعلاتن ۴ بار

وزن گزینه «۴»: مستفعلن ۴ بار

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه‌های ۶۵ تا ۶۹)

۱۵۸-

(سیدجمال طباطبایی نژاد)

وزن مشترک و پایه‌های آوایی بیت پرسش و گزینه «۳» تکرار «مفتعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۶۸)

۱۵۹-

(عارف‌سادات طباطبایی نژاد)

وزن مشترک بیت سؤال و گزینه «۴» «فاعلاتن فاعلاتن فاعلن» است.

(علوم و فنون ادبی (۲)، موسیقی شعر، صفحه ۶۹)

۱۶۰-

(مفسن اصغری)

مفهوم مشترک ابیات مرتبط: دل جایگاه معشوق است؛ بدین سبب اغیار راهی به سوی دل ندارند.

اما شاعر در بیت گزینه «۳» به گوشه‌گیری خود از خلق اشاره دارد.

(علوم و فنون ادبی (۲)، مفهومی، صفحه ۶۴)

عربی زبان قرآن (۳)

۱۶۶- (سیر مفسرعلی مرتضوی)

مفهوم آیه گزینۀ «۳»: (میان قلب‌هایتان الفت ایجاد کرد، پس به نعمت او برادر شدید) به آیه صورت سؤال (پس به واسطهٔ رحمتی از جانب خداوند با ایشان نرمخو شدی...) مربوط است.

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۵)

۱۶۷- (سیر مفسرعلی مرتضوی)

تشریح گزینه‌های دیگر:

گزینه «۱»: «الأول: مجرور بحرف الجرّ» نادرست است؛ «وِعاء» اول، مضاف الیه و مجرور است.

گزینه «۳»: «فاعله...» نادرست است؛ افعال مجهول، نایب فاعل دارند، نه فاعل.

گزینه «۴»: «معرّف بالعلمیّة» نادرست است؛ زیرا معرفه به «ال» است.

(عربی (۳)، تحلیل صرفی و اعراب، صفحه ۴۰)

۱۶۸- (سیر مفسرعلی مرتضوی)

در این گزینه، جمله قبل از «إلّا» از لحاظ مفهوم، کامل نیست، چرا که مستثنی منه از آن حذف شده است (مفعول به) و در نتیجه اسلوب حصر داریم، در سایر گزینه‌ها، مستثنی منه (به ترتیب: «کلام»، «تلامیذنا»، «أحد») در جمله قبل از «إلّا» ذکر شده است و اسلوب از نوع استثنا است.

(عربی (۳)، استثناء، صفحه ۴۲)

۱۶۹- (صارق پاسبه)

در این گزینه، «علی أحد» مستثنی منه است، پس مستثنی منه موجود است و اسلوب حصر نداریم، در سایر گزینه‌ها مستثنی منه از جمله قبل از «إلّا» حذف شده است.

(عربی (۳)، استثناء، صفحه ۴۱)

۱۷۰- (سیر مفسرعلی مرتضوی)

ترجمه عبارت: «مردم سخنان ما را باور نکرده‌اند مگر آن چیزی که بر معلومات دقیق تکیه دارد!»؛ بنابراین «أقوالنا: سخنان ما» مستثنی منه است.

(عربی (۳)، استثناء، صفحه‌های ۳۹ و ۴۰)

۱۶۱-

(رضا معصومی)

«سَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ»: (همهٔ فرشتگان همگی سجده نمودند/ «استکبر»: تکبر نمود/ «كَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ»: از کافران شد)

(عربی (۳)، ترجمه، صفحه ۴۰)

۱۶۲-

(رضا معصومی)

«ما أَسْرَعَ مَرُورَ الْعُمُرِ»: گذشت عمر چه سریع است/ «فی هذه الدّتیاء»: در این دنیا/ «حاول»: تلاش کن، بکوش/ «أَنْ تَعِيشَ»: که آن را زندگی کنی

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۶۳-

(سیر مفسرعلی مرتضوی)

در گزینه «۱»، اسلوب حصر داریم، در ترجمه اسلوب حصر، کلمه «فقط» باید قبل از مستثنی قرار گیرد؛ پس ترجمه صحیح چنین است: «پدرم فقط از بدی مردم به یکدیگر آزرده‌خاطر می‌شود!»

(عربی (۳)، ترجمه، ترکیبی)

۱۶۴-

(درویشعلی ابراهیمی)

«راخت» به معنی «رفت» مترادف است با «ذَهَبَتْ».

(عربی (۳)، مفهوم، ترکیبی)

۱۶۵-

(رضا معصومی)

ترجمه: «مردم از اطراف من پراکنده شدند (انفَضَّ)، هنگامی که با مشکلات بسیاری روبه‌رو شدم، سپس تنها ماندم!»

(عربی (۳)، مفهوم، صفحه ۳۵)

تاریخ (۳)

۱۷۶-

(بهر روز یعنی)

به وجود آوردن ارتش منظم در ایران از جمله برنامه‌های اساسی انگلیسی‌ها بود. این ارتش ضمن اینکه تمرکز قدرت سیاسی را در کشور ممکن می‌ساخت، قیام‌های مردمی را سرکوب می‌کرد و در مواقع ضروری، به عنوان تأمین‌کننده اهداف نظامی انگلستان مورد استفاده قرار می‌گرفت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۳)

۱۷۷-

(بهر روز یعنی)

یکی از اقدامات رضاشاه، اسکان اجباری عشایر بود. هدف آن، مهار کردن نیروی رزمی عشایر بود. این اقدام، از رونق دامداری کشور کاست و باعث شد که کشور ایران از نظر دامی به بیگانه نیازمند شود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۴)

۱۷۸-

(بهر روز یعنی)

رضاشاه به نام تمدن و تجدد و مبارزه با کهنه‌پرستی، به یک شکل کردن لباس‌ها و نیز برداشتن حجاب بانوان اقدام کرد. وی تصور می‌کرد که مهم‌ترین راه پیشرفت و توسعه کشور، تقلید از غرب و اشاعه فرهنگ غربی است.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۴)

۱۷۹-

(بهر روز یعنی)

مدرس، روحانی مبارز و خستگی‌ناپذیر، آرزویش نجات ایران از چنگال استبداد و استعمار بود. وی سرانجام در کاشمر مسموم و به شهادت رسید.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه‌های ۹۵ و ۹۶)

۱۸۰-

(منصوره هاجی زاده)

هم‌زمان با آغاز سلطنت رضاشاه، انگلیسی‌ها تصمیم گرفتند با تقویت آلمان که گرفتار مصائب جنگ جهانی اول بود، کمی از مشکلات اقتصادی آن کشور بکاهند و با این همکاری، مانع از افتادن آلمانی‌ها به دام کمونیسم شوند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۶)

۱۷۱-

(علی‌مهمد کریمی)

کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ با حرکت نظامی رضاخان، فرمانده قوای قزاق قزوین، به تهران انجام شد و پس از کودتا سیدضیاء نخست‌وزیر و رضاخان فرمانده ارتش شد.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۷۲-

(علی‌مهمد کریمی)

آیرون ساید، فرمانده نظامی نیروهای انگلیسی در ایران، بعد از آماده کردن رضاخان برای انجام کودتا به تهران آمد و به احمد شاه القا کرد که حرکت نظامی رضاخان به سوی تهران برای حفظ کشور و سلطنت ضروری است.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه‌های ۹۰ و ۹۱)

۱۷۳-

(علی‌مهمد کریمی)

رضاخان پس از اینکه نخست‌وزیر شد، در فکر رسیدن به سلطنت افتاد و برای این هدف ابتدا پیشنهاد کرد به جای حکومت سلطنت، نظام جمهوری در کشور برقرار شود.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۲)

۱۷۴-

(علی‌مهمد کریمی)

محبوبیت رضاشاه پس از سرکوبی شورش شیخ خزعل و بعضی شورش‌های پراکنده دیگر و با توجه به امنیتی که به وجود آورده بود، افزایش یافت.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۲)

۱۷۵-

(بهر روز یعنی)

در سال ۱۳۰۴ ش. ماده واحده‌ای به صورت طرح در مجلس شورای ملی مطرح شد که در آن، خلع قاجاریه از سلطنت و سپردن حکومت موقت به رضاخان خواسته شده بود. جز چهار تن از نمایندگان مجلس - از جمله آیت‌الله مدرس و دکتر مصدق - سایر نمایندگان به این طرح رأی مثبت دادند.

(تاریخ (۳)، ایران در دوره حکومت رضاشاه، صفحه ۹۳)

جغرافیا (۳)

۱۸۶- (معمردلی قطیپی باگی)

- با اختراع و گسترش وسایل حمل و نقل موتوری، مسئله تصادفات و مرگ و میر یا زخمی شدن مسافران پیش آمد که البته این حوادث در حمل و نقل جاده‌ای بیش از سایر شیوه‌های حمل و نقل است.

- یکی از فعالیت‌هایی که برای حفظ ایمنی در حمل و نقل انجام می‌گیرد، تقویت فرهنگی ایمنی است؛ برای مثال، اصول رانندگی صحیح در جاده‌ها و رعایت نکاتی نظیر پرهیز از سبقت و سرعت غیرمجاز، استراحت کافی قبل از حرکت و پرهیز از صحبت کردن با تلفن همراه باید تقویت شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۴)

۱۸۷- (آزاده میرزایی)

امروزه برنامه‌ریزان تلاش می‌کنند که در برنامه‌های مختلف، به جای یک شیوه حمل کالا از مبدأ تا مقصد، از دو یا چند شیوه استفاده شود تا بتوان هزینه حمل و نقل را به‌طور مؤثری کاهش داد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۵)

۱۸۸- (فاطمه سفایی)

حمل و نقل یکی از اساسی‌ترین نیازهای روزانه مردم شهرهاست. از این رو، مدیریت حمل و نقل درون‌شهری یکی از موضوعات مهم شهرها در چند دهه اخیر بوده است.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۷)

۱۸۹- (فاطمه سفایی)

مونوریل، قطار هوایی است که بیش‌تر در مناطق گردشگری و محوطه نمایشگاه‌ها و پارک‌ها کاربرد دارد و هزینه‌های آن زیاد است. مترو، قطار شهری است که بیش‌تر از زیر زمین و روی ریل حرکت می‌کند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۸)

۱۹۰- (فاطمه سفایی)

در حمل و نقل شهری پایدار به مردمی که نیازهای ویژه دارند، مانند افراد دچار معلولیت، توجه می‌شود.

در مدیریت حمل و نقل شهری دسترسی عادلانه همه اقشار و طبقات اجتماعی به وسایل حمل و نقل با حداقل هزینه باید در نظر گرفته شود.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۷۰)

۱۸۱- (آزاده میرزایی)

بهینه‌کردن سامانه‌های حمل و نقل از اهداف «مدیریت حمل و نقل» است.

به میزان انحراف از مسیر مستقیم، «شاخص انحراف» می‌گویند.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۵۹ و ۶۰)

۱۸۲- (آزاده میرزایی)

$$\text{شاخص انحراف } (\%) = \frac{۱۲}{۸} \times \frac{۱۰۰}{۱} = \frac{۱۲۰۰}{۸} = ۱۵۰$$

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۰)

۱۸۳- (بهورز یحیی)

نوع سواحل از نظر بریدگی یا مخاطرات محیطی مانند سونامی یا طوفان‌های موسمی، بر احداث و مدیریت بندرگاه‌ها تأثیر می‌گذارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه‌های ۶۲ و ۶۳)

۱۸۴- (بهورز یحیی)

به‌طور کلی، هرچه حجم محموله بیش‌تر باشد، هزینه حمل آن کم‌تر می‌شود.

حمل و نقل ریلی به سرمایه‌فراوانی نیاز دارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۲)

۱۸۵- (معمردلی قطیپی باگی)

- احداث جاده‌ها، تونل‌ها و ورود مواد نفتی و روغن به خاک باعث «آلودگی و فرسایش خاک» و انبوه موتورسیکلت‌ها و کانتینرها منجر به «آلودگی منظر» می‌شوند.

- در چند دهه اخیر، از انرژی‌های جایگزین مانند انرژی الکتریکی یا انرژی‌های نو (خورشیدی) برای حمل و نقل استفاده شده اما به‌کارگیری این انرژی‌ها هنوز بسیار محدود است و از نظر هزینه و فناوری مشکلات و تنگنای زیادی دارد.

(بجغرافیا (۳)، بجغرافیای عمل و نقل، صفحه ۶۳)

تاریخ (۱)

۱۹۶- (مریم بوستان)

برای اولین بار در قرن ۹ ق.م. در سالنامه‌های شاهان آشوری به مادی‌ها اشاره شده است.

حکومت ماد در زمان فرمانروایی هووخشتر، سومین پادشاه مادی، به اوج قدرت رسید.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان میراث بشری، صفحه‌های ۸۱ و ۸۲)

۱۹۷- (مریم بوستان)

- نظام حکومتی اشکانیان مجموعه‌ای از حکومت‌های نیمه مستقل بود که به حکومت مرکزی اشکانی، مالیات و نیروی نظامی می‌دادند. این نوع حکومت را ملوک‌الطوایفی خوانده‌اند.

- حکومت اشکانی بر اثر جنگ‌های پیاپی با امپراتوری روم در مرزهای غربی و نیز درگیری‌های نظامی در مرزهای شرقی، در اوایل قرن سوم میلادی به سستی گرایید.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان میراث بشری، صفحه ۹۳)

۱۹۸- (مریم بوستان)

پیاده‌نظام ساسانی عمدتاً شامل روستاییانی بود که اسلحه و تجهیزات مناسبی نداشتند و به لحاظ نظامی، چندان اهمیتی به آنان داده نمی‌شد.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان میراث بشری، صفحه ۱۰۷)

۱۹۹- (مریم بوستان)

- هخامنشیان واحدهای وزن و اندازه‌گیری ایلامیان را حفظ کردند و واحدهای تازه‌ای به آن افزودند.

- یکی از اقدامات مهم و مدبرانه داریوش در زمینه توسعه راه‌های دریایی، اتصال دریای سرخ به رود نیل بود.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان میراث بشری، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۴)

۲۰۰- (مریم بوستان)

در اواسط دوره اشکانیان دین زرتشتی نفوذ و گسترش چشمگیری یافت و برخی پادشاهان اشکانی به این دین گرویده و یا از آن پشتیبانی کردند.

(تاریخ (۱)، جهان در عصر باستان میراث بشری، صفحه‌های ۱۳۰ تا ۱۳۳)

۱۹۱- (منصوره هابی‌زاده)

حفاری، یکی از مراحل حساس کار باستان‌شناسان به‌شمار می‌رود و نیازمند دانش، تجربه و دقت فراوان است؛ چرا که ممکن است با کوچک‌ترین اشتباه، آسیب بزرگی به آثار و بناهای تاریخی در حال کاوش وارد شود.

در مرحله استخراج و تنظیم اطلاعات، باستان‌شناسان با مقایسه آثار و بناهای باستانی در زمان‌های مختلف، می‌کوشند تا سیر پیشرفت‌های فنی، هنری و فرهنگی مردمان گذشته را درک کنند.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش در گذشته، صفحه‌های ۲۵ و ۲۶)

۱۹۲- (میلاد هوشیار)

یکی از اتفاقات مهم دوران پیش از تاریخ، افروختن آتش و به‌کار گرفتن آن بود. این اتفاق، تأثیر بسزایی بر زندگی انسان و ارتباط او با محیط گذاشت.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش در گذشته، صفحه ۳۱)

۱۹۳- (منصوره هابی‌زاده)

در دوران فرمانروایی هان تغییرات مهمی رخ داد، صنعت، علم و فرهنگ پیشرفت کرد و چینیان دست به ابداعات و اختراعات مهمی زدند. گسترش قلمرو از سمت جنوب و غرب، ارتباط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی با ایران، گشایش جاده ابریشم، انتخاب افراد بر اساس شایستگی‌ها و رواج دوباره آیین کنفوسیوس و راهیابی آیین بودا به چین از جمله تحولات عصر هان بود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش در گذشته، صفحه‌های ۴۸ و ۴۹)

۱۹۴- (منصوره هابی‌زاده)

شرط انتصاب شهروندان رومی به مناصب دولتی شرکت در ده نبرد بود.

(تاریخ (۱)، تاریخ‌شناسی، کاوش در گذشته، صفحه ۵۸)

۱۹۵- (علی‌مهر کریمی)

بقایای کوره‌های ذوب و قالب‌گیری مس در برخی سکونتگاه‌های کهن مانند شهداد، تل، ابلیس و تپه یحیی در استان کرمان و تپه زاغه قزوین بیانگر آن است که در حدود ۵ تا ۷ هزار پیش ساکنان این سکونتگاه‌ها به فنون ذوب و قالب‌گیری مس دست یافته بودند.

(تاریخ (۱)، ایران در عصر باستان، سرآغاز هویت ایرانی، صفحه ۷۴)

جغرافیای ایران

۲۰۱-

(آزاده میرزایی)

عملکرد انسان در ارتباط با محیط طبیعی به دو گونه است:

۱) درک توان‌ها و استفاده از منابع برای رفع نیازها؛ ۲) نگاه سودجویانه برای رسیدن به خواسته‌ها

انسان برای رفع نیازهای خود به تغییر محیط دست می‌زند و در نتیجه محیط طبیعی به محیط جغرافیایی تبدیل می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیا چیست؟، صفحه ۴)

۲۰۲-

(مهمعلی فطیمی باگی)

رشته کوه‌های آلاداغ و هزارمسجد در کوه‌های «شمال خراسان»، کوه‌های شاه‌کوه در منطقه کوهستانی «البرز» و گنبد‌های نمکی در رشته‌کوه «زاگرس» قرار دارند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه‌های ۲۴ تا ۲۶)

۲۰۳-

(فاطمه سقایی)

به‌طور کلی علت‌های تنوع آب‌وهوایی کشور را می‌توان در سه عامل جغرافیایی مورد بررسی قرار داد که این عوامل عبارت‌اند از: موقعیت جغرافیایی، ارتفاع و جهت کوهستان‌ها و توده‌های هوا که بیش‌تر به‌صورت ترکیبی آب‌وهوای کشور را تحت تأثیر خود قرار می‌دهند.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۳۵)

۲۰۴-

(آزاده میرزایی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: بیش‌تر بارش‌ها از اواخر فصل پاییز تا اوایل فصل بهار رخ می‌دهد.

گزینه «۳»: رودهای مناطق نسبتاً خشک؛ بیش‌تر طغیانی، تصادفی و اتفاقی هستند.

گزینه «۴»: مقدار آب رودهای مناطق خشک، در سال‌های مختلف متفاوت است.

(جغرافیای ایران، جغرافیای طبیعی ایران، صفحه ۴۹)

۲۰۵-

(آزاده میرزایی)

جمعیت کره زمین از لحاظ نسبت جنسی جز در زمان‌های خاص، تفاوت چندانی ندارد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۴)

۲۰۶-

(فاطمه سقایی)

در دهه‌های اخیر، دولت‌ها پیوسته سعی کرده‌اند میزان رشد جمعیت را کنترل کنند. میزان رشد جمعیت در برنامه‌ریزی ملی کشورها نقش دارد.

سیاست‌های کاهش جمعیت، سبب کاهش رشد در سال ۱۳۹۰ (۱/۴ درصد) شد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۶۶)

۲۰۷-

(مهسا عفتی)

به‌ترتیب بیش‌ترین و کم‌ترین تعداد شهرها مربوط به عرض‌های جغرافیایی ۳۵ تا ۴۰ درجه و ۲۵ تا ۳۰ درجه می‌باشد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۷۶)

۲۰۸-

(فاطمه سقایی)

نقش هر سکونتگاه بر اساس وضع جغرافیایی آن، اعم از انسانی یا طبیعی تعیین می‌شود که این نقش در چهره و سیمای آن منعکس می‌شود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۴)

۲۰۹-

(پهروز یثی)

- «اختلاف شدید درجه حرارت روزانه و سالانه» در نواحی مختلف ایران، سبب ایجاد تنوع فراوان در تولیدات باغی شده است.

- امروزه با توجه به مشکل کاهش منابع آبی کشور، توصیه می‌شود محور توسعه کشاورزی «از زراعت به توسعه باغداری» با روش‌های مدرن آبیاری تغییر یابد.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه ۸۸)

۲۱۰-

(پهروز یثی)

- عدم تعادل در پراکندگی قطب‌های صنعتی در سطح کشور نشان می‌دهد که به توان و ظرفیت‌های محیطی ایران به‌طور کامل توجه نشده است.

- صنعت پتروشیمی بعد از نفت و گاز، بزرگ‌ترین بخش صنعتی کشور به‌شمار می‌رود.

(جغرافیای ایران، جغرافیای انسانی ایران، صفحه‌های ۹۲ و ۹۳)

جامعه‌شناسی

۲۱۱-

(آزیتا پیدرقی)

عبارت اول: رسانه‌ها از طریق آن‌ها درآمدزایی می‌کنند.

عبارت دوم: با استفاده از قدرت نرم رسانه

عبارت سوم: لیبرال دموکراسی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۸، ۵۹ و ۶۱)

۲۱۲-

(آزیتا پیدرقی)

الف) جامعه‌شناسان انتقادی دست شستن از داوری علمی ارزش‌های سیاسی به ویژه در عرصه قدرت را بنیست زندگی انسان معرفی می‌کنند.

ب) حزب کمونیست چین

ج) نظام سیاسی

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۶۰ و ۶۵)

۲۱۳-

(آزیتا پیدرقی)

عبارت غلط:

در گذشته، نبرد بین دولت‌ها در قلمرو سرزمینی و با ابزار نظامی صورت می‌گرفت.

جوامع و فرهنگ‌ها همانند طبیعت نیستند و ما نمی‌توانیم نتایجی را که از مطالعه و بررسی یک جامعه به دست آورده‌ایم به همه جوامع دیگر تعمیم بدهیم.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۸ و ۶۴)

۲۱۴-

(آزیتا پیدرقی)

عبارت «ویر...» پیامد یکسان‌انگاری نظم اجتماعی و نظم طبیعی است، اگر از منظر ویر به جوامع غیرغربی نگاه کنیم، به نظر می‌رسد که شهر فقط در اروپا بوده است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۴)

۲۱۵-

(آزیتا پیدرقی)

الف: مشروعیت حقیقی

ب: قدرت مقبول و پذیرش آن به صورت رسمی باشد.

ج: حکومت پاپ بر واتیکان نمونه‌ای از نظام سیاسی موناشری است.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه‌های ۵۶ و ۶۱)

۲۱۶-

(آزیتا پیدرقی)

ویر معتقد است که هیچ راه حل علمی برای این مشکلات و برون رفت از آن‌ها وجود ندارد.

(جامعه‌شناسی (۳)، قدرت اجتماعی، صفحه ۶۵)

۲۱۷-

(پارسا هبیبی)

تشریح گزاره نادرست:

انسان در جهان سکولار و دنیوی (و نه دینی) هر نوع تصرفی را برای بهره‌برداری بیش‌تر از طبیعت انجام می‌دهد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۵۷، ۶۱، ۶۲، ۶۳ و ۶۴)

۲۱۸-

(اعظم ربیعی)

نظریه جنگ تمدن‌های هانتینگتون، نظریه‌ای بود که عملیات نظامی قدرت‌های غربی را در مقابله با مقاومت‌های کشورهای غیرغربی توجیه می‌کرد. هانتینگتون از آخرین مرحله درگیری‌ها در جهان معاصر با عنوان جنگ تمدن‌ها یاد می‌کند. از نگاه او در این مرحله، منشأ اصلی درگیری‌ها در جهان، عامل فرهنگی است و در این میان، فرهنگ اسلامی بزرگ‌ترین تهدید برای غرب است. آگوست کنت، جامعه‌شناس فرانسوی معتقد بود، فاتحان در گذشته تاریخ با غنایم جنگی بر ثروت خود می‌افزودند، ولی با رشد علم تجربی و صنعت، ثروت از طریق غلبه بر طبیعت به دست می‌آید. به همین دلیل بعد از انقلاب صنعتی، جنگ از قاموس بشری رخت بر می‌بندد. از دیدگاه او، جنگ در فرهنگ و جامعه جدید غربی، امری ذاتی نیست؛ بلکه امری عارضی و تحمیلی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۶ و ۸۸)

۲۱۹-

(پارسا هبیبی)

یک انسان باتقوا، جهانی را تغییر می‌دهد: نفسانی بر اجتماعی نهاد خانواده، فرزندان را در راستای فرهنگ جامعه تربیت می‌کند: اجتماعی بر نفسانی

نیت قوی، بدن را استوار نگه می‌دارد: نفسانی بر جسمانی

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۰، ۶۱، ۶۲ و ۶۳)

۲۲۰-

(اعظم ربیعی)

این طبقه همان طبقه متوسط بود که جهت کسب اعتبار برای خودش، به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آنها پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده‌مندی آنها را بی اعتبار ساخت؛ زیرا خود را تولیدکننده و مفید، و اشراف را مصرف‌کننده و سربار جامعه معرفی می‌کرد. در یک جهان سکولار، هویت دینی و معنوی افراد نمی‌تواند بروز و ظهور اجتماعی داشته باشد. در این جهان فعالیت‌هایی که هویت دینی افراد را آشکار کند، منع می‌شوند. برای نمونه، می‌توان به جلوگیری از تحصیل دختران محجبه در برخی جوامع غربی اشاره کرد. در جوامع سکولار و دنیوی، امکان رأی دادن به قوانین الهی وجود ندارد.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: کسب هویت‌های اجتماعی جدید، با تغییراتی در موقعیت اجتماعی افراد همراه است.

گزینه «۳»: در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آنها با زمین بستگی داشت. برخی ارباب، و گروهی رعیت بودند. در این جوامع، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت.

گزینه «۴»: جابه‌جایی افراد از یک موقعیت اجتماعی به موقعیت اجتماعی دیگر را تحرک اجتماعی می‌گویند.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۷۶ و ۷۷)

۲۲۱-

(پارسا هبیبی)

تشریح گزاره‌های نادرست:

- به مجموعه فعالیت‌هایی که برای پذیرش فرهنگ جامعه و انطباق افراد با انتظارات جامعه انجام می‌گیرد، کنترل اجتماعی می‌گویند.

- امر به معروف و نهی از منکر، در مواردی همگانی و به عهده همه افراد جامعه است و در برخی موارد، وظیفه سازمان‌های رسمی و حکومتی است

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۵۷ و ۶۱ تا ۶۴)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: طبقه ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آنها به طبقه سوم یاد می شد که شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود.

گزینه «۳»: این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود.

گزینه «۴»: به ارزیابی گروه‌های دیگر براساس مفید بودن یا نبودن آن‌ها پرداخت و با ارزیابی اشراف با معیار فایده مندی آن‌ها را بی‌اعتبار ساخت؛ زیرا خود را تولیدکننده و مفید و اشراف را مصرف کننده و سربار جامعه معرفی می کرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۷۶)

(آزیتا پیرقنی)

۲۲۷-

عبارت اول ← تداوم جنگ سرد

عبارت دوم ← بهانه عدالت اقتصادی

عبارت سوم ← وقوع جنگ‌های جهانی

عبارت چهارم ← حاکمیت لیبرالیسم اقتصادی

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۱، ۸۳، ۸۸ و ۸۹)

(اعظم ربیعی)

۲۲۸-

سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی مانند سرمایه‌داری آن را مطلق نمی‌داند، ولی کمونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۱ و ۸۶)

(الوا میرزایی)

۲۲۹-

دو اصطلاح استعمارگر و استعمارزده را نسبت به کشورهای غنی و فقیر، کسانی به کار می‌برند که چالش و نزاع بین این دو دسته کشور را به ابعاد اقتصادی محدود نمی‌کنند و به ابعاد فرهنگی آن نیز نظر دارند. از نظر این گروه، مشکل کشورهای فقیر تنها ضعف اقتصادی و صنعتی آن‌ها نیست؛ بلکه خودباختگی فرهنگی و الگوپذیری مقلدانه‌ی آن‌ها از کشورهای صنعتی است.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌ی ۹۱)

(پارسا حبیبی)

۲۳۰-

- مشکلات اساسی جوامع سوسیالیستی: از بین رفتن آزادی افراد و پیدایش طبقه‌ی جدید بود.

- نخستین چالش در جهان متجدد، چالش فقر و غنا بود که در بطن کشورهای غربی شکل گرفت.

- از نظر مارکس، سوسیالیسم مرحله‌ای انتقالی به کمونیسم بود.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه ۸۰ تا ۸۲)

۲۲۲-

(غره‌ار تراز)

نزاع بلوک شرق و غرب چالشی جهانی بود اما در متن فرهنگ غرب شکل گرفته بود. چالش و نزاع بلوک شرق و غرب در تمام قرن بیستم تا فروپاشی بلوک شرق ادامه یافت.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۲ و ۸۳)

۲۲۳-

(فارج از کشور ۹۵ با تغییر)

معاهدات بین‌المللی به‌گونه‌ای است که انتقال ثروت را از کشورهای پیرامونی به کشورهای مرکزی تسهیل می‌کند.

نظریه‌پردازان غربی پس از فروپاشی بلوک شرق، محورهای عملیاتی جنگ و خونریزی را از کشورهای غربی و ایدئولوژی‌ها و مکاتب غربی به فرهنگ‌ها و تمدن‌هایی منتقل کرده‌اند که در دوران استعمار تحت سلطه و اقتدار جهان غرب درآمد بودند.

(جامعه‌شناسی (۲)، پالاش‌های جهانی، صفحه‌های ۸۸ و ۹۱)

۲۲۴-

(اعظم ربیعی)

تغییرات هویتی افراد، گاه از مرزهای مورد قبول جهان اجتماعی فراتر می‌رود. اگر تغییرات هویتی بیرون از مرزهای مقبول جهان اجتماعی رخ دهد و شیوه‌هایی از زندگی را که با عقاید و ارزش‌ها در تقابل هستند به دنبال بیاورد، به تعارض فرهنگی منجر می‌شود که اضطراب و نگرانی‌های اجتماعی فراوانی به همراه دارد. تعارض فرهنگی، گاهی ناشی از علل درونی است و به نوآوری‌ها و فعالیت‌های اعضای جهان اجتماعی باز می‌گردد و گاه، ناشی از علل بیرونی است و پیامد تأثیرپذیری از جهان‌های اجتماعی دیگر است.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه ۷۹)

۲۲۵-

(پارسا حبیبی)

- گاهی فرایند جامعه‌پذیری به طور کامل شکل نمی‌گیرد و برخی افراد به‌طور کامل جامعه‌پذیر نمی‌شوند. همواره افرادی هستند که جذب عقاید و ارزش‌های جهان اجتماعی خود نمی‌شوند و نقشی را که نهادها و سازمان‌های مختلف جامعه از آنها انتظار دارند، نمی‌پذیرند. این افراد به حقوق و تکالیف خود پایبند نیستند و رفتارهای مخالف انجام می‌دهند.

- اولین و مهم‌ترین آشنایی‌های فرد با جهان اجتماعی با آموزش‌های اساسی و ماندگاری که فرد در خانواده می‌بیند، صورت می‌گیرد.

(جامعه‌شناسی (۱)، هویت، صفحه‌های ۶۸، ۷۰ و ۷۱)

۲۲۶-

(اعظم ربیعی)

در جوامع فئودالی غربی، موقعیت اجتماعی افراد به رابطه آنها با زمین بستگی داشت. برخی ارباب، و گروهی رعیت بودند. در این جوامع، طبقه‌ای از مردم عادی هم وجود داشت که نه اشراف بودند و نه رعیت. به همین دلیل از آن‌ها به طبقه سوم یاد می شد که شامل صراف، بنا، کفاش و ... بود. این طبقه هویت منفی و پست داشت و از نظر قانونی و اجتماعی از هیچ اهمیت و اعتباری برخوردار نبود؛ ولی به علت فواید و کارکردهایی که داشت، تحمل می‌شد.

فلسفه دوازدهم

۲۳۶- (موسی اکبری)

تشابه و سنخیت بین انسان و جهان خود سبب عشق و محبت بین آن‌ها است.
بقیه موارد از ثمرات عشق می‌باشند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۹ و ۸۰)

۲۳۷- (همیر مهرثی)

آرای علمی و فلسفی ابن‌سینا از قرن دوازدهم میلادی به بعد در مراکز علمی اروپا مؤثر واقع شد. مراکز علمی سالرنو و مونپلیه بیش‌تر از طب بوعلی و دانشگاه‌های پاریس و آکسفورد بیش‌تر از فلسفه او تأثیر پذیرفتند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۸۱)

۲۳۸- (همیر مهرثی)

معتزله به اصالت عقل اعتقاد کامل داشتند و البته ظاهرینی و زیاده‌روی در مشی استدلالی آن‌ها واکنش‌های شدیدی را در عالم اسلام به دنبال داشت.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۸۴ و ۸۵)

۲۳۹- (همیر مهرثی)

غزالی در کتاب بسیار معروف خود، «تهافت الفلاسفه» به آرای فارابی و ابن‌سینا حمله کرد و بسیاری از آن‌ها را معارض وحی دانست.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۸۵ و ۸۶)

۲۴۰- (همیر مهرثی)

فخر رازی کتابی در شرح اشارات نگاشت که البته هدف او شرح اشارات نبود؛ بلکه می‌خواست آرای ابن‌سینا را جرح و نقد کند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۸۷)

۲۳۱- (موسی اکبری)

کتاب قانون ابن‌سینا، نوعی فرهنگ‌نامه پزشکی است؛ در حالی‌که وی در باقی آثاری که در گزینه‌ها ذکر شده است به فلسفه و حکمت پرداخته است.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۷۵)

۲۳۲- (موسی اکبری)

- عنایت، احاطه و شمول علم باری‌تعالی بر همه موجودات است.
- طبیعت در فلسفه ابن‌سینا مرتبه‌ای از هستی است که رو به سوی مقصد خاصی دارد.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۷۶)

۲۳۳- (کنکور سراسری ۹۷)

به نظر ابن‌سینا عالم حقیقی کسی است که در برابر هویت اسرار آمیز جهان در حیرت و شگفتی است.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۲۳۴- (همیر مهرثی)

جهان‌شناسی شناخت قوانین طبیعت از طریق تجربه و آزمایش نیست؛ بلکه شناختی است که به مدد اصول اثبات شده مابعدالطبیعه حاصل آمده و غایت آن درک جهان طبیعت است و منظور از جهان طبیعت قلمرو فیض حق و مرتبه‌ای از جهان هستی است که ما را به شناخت واجب‌الوجود و نظام احسن نزدیک‌تر می‌کند.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه‌های ۷۷ و ۷۸)

۲۳۵- (فارج از کشور ۹۵)

از دیدگاه بوعلی سینا علوم طبیعی نیز مانند مابعدالطبیعه یک جنبه درونی و سری دارند و شیخ در بسیاری از آثار خود، کشف یک نکته علمی را کشف سری می‌داند که خود اسرار دیگری را در پی دارد.

(فلسفه، کلمت مشاء، صفحه ۷۸)

منطق و فلسفه یازدهم

۲۴۱-

(ممیر مهرثی)

قضایای مذکور در سایر گزینه‌ها شرطی منفصل مانع‌الجمع هستند؛ در حالی که قضیه گزینه «۳» منفصله حقیقی می‌باشد.

(منطق، استرلال، صفحه‌های ۴۰ و ۴۱)

۲۴۲-

(کنکور سراسری ۹۳)

در عکس، آن‌جا که گاهی عکس مستوی درست و گاهی غلط است، باید بگوییم که عکس لازم‌الصدق ندارد.

(منطق، استرلال، صفحه ۴۸)

۲۴۳-

(فرهاد علی‌نژاد)

در عکس مستوی، کیف قضیه ثابت می‌ماند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هر الف ب است. تغییر کیف ← هیچ الف ب نیست. (متضاد قضیه اول)

گزینه «۲»: سعدی نویسنده گلستان است. تغییر کیف ← سعدی نویسنده گلستان نیست. (نقیض قضیه اول)

گزینه «۴»: بعضی الف ب است. تغییر کیف ← بعضی الف ب نیست. (این قضیه نه متضاد و نه نقیض قضیه اول است)

(منطق، استرلال، صفحه‌های ۴۴ تا ۴۸)

۲۴۴-

(فرهاد علی‌نژاد)

باید ابتدا دو قضیه را به فرم استاندارد تبدیل کنیم. می‌دانیم که قضیه‌ای با سور «هر» و نسبت سالبه «نیست» تعریف نشده است پس قضیه اول را با توجه به معنای آن باید به صورت «بعضی کتاب‌ها خواندنی نیستند» درآوریم که نقیض آن موجبه کلیه است یعنی «هر کتابی خواندنی است». (رد گزینه‌های ۲ و ۳)

در مورد قضیه دوم با توجه به اینکه قضیه باید عکس مستوی لازم‌الصدق داشته باشد، فرم استاندارد آن به صورت «بعضی انسان‌ها نفهم هستند» خواهد بود. عکس مستوی این قضیه، قضیه «بعضی نفهم‌ها، انسان‌اند» می‌باشد، زیرا در عکس مستوی، جای محمول و موضوع عوض می‌شود اما کیف قضیه ثابت می‌ماند. (رد گزینه ۱)

(منطق، استرلال، صفحه‌های ۴۶ تا ۴۸)

۲۴۵-

(ممیر مهرثی)

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: هیچ ج ب نیست ← تضاد ← هر ج ب است (صدق یا کذب شی معلوم نیست)

گزینه «۳»: هیچ ب الف نیست ← تناقض ← هر ب الف است (صادق) ← تضاد ← هیچ ب الف نیست (کاذب)

گزینه «۴»: بعضی ب الف نیست ← عکس مستوی ← بعضی الف ب نیست (لازم‌الصدق نیست)

هیچ ج ب نیست ← تناقض ← بعضی ج ب است (صادق)

بعضی ج ب است ← عکس مستوی ← بعضی ب ج است (صادق)

(منطق، استرلال، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۸)

۲۴۶-

(ممیر مهرثی)

هیچ الف ب نیست ← متضاد ← هر الف ب است

هر الف ب است ← عکس ← بعضی ب الف است

گزینه «۴»: هیچ ب الف نیست ← نقیض ← بعضی ب الف است

(منطق، استرلال، صفحه‌های ۴۵ تا ۴۸)

۲۴۷-

(الله فضری)

فکر سوفسطایی به این نقطه ختم می‌شد که بشر به هیچ معیار ثابتی در شناخت و عمل نمی‌تواند دسترسی یابد. دانش و معرفت هم‌چون تارهای عنکبوت سست و لرزان است و بشر برای همیشه محکوم به جهل و شک و بی‌اعتمادی است.

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۵۸)

۲۴۸-

(موسی اکبری)

افلاطون در مکالمه خود با تنتوس (از زبان سقراط) این مطلب را اثبات کرد که اگر ابزار شناسایی را منحصر در ابزار حسی بدانیم، در آن صورت هنگامی که به مسئله‌ای تحت عنوان یادآوری می‌اندیشیم با تناقض آشکار مواجه خواهیم شد (گزینه ۲) چرا که این مسئله مقوله‌ای غیرحسی می‌باشد و خارج از حیطه حواس پنج‌گانه (گزینه ۱) و با توجه به مبنای سوفسطائیان نتیجه این خواهد شد که یادآوری نوعی شناسایی نیست. (گزینه ۴)

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه‌های ۶۷ و ۶۸)

۲۴۹-

(ممیر مهرثی)

افلاطون از زبان سقراط هدف خود از بیان تمثیل غار را نمایان ساختن تأثیر تربیت در طبیعت انسان می‌دانست.

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۷۳)

۲۵۰-

(ممیر مهرثی)

حواس ما از یک سو، پیوسته در معرض خطر و لغزش هستند و از سوی دیگر، با اموری سر و کار دارند که نمی‌توان ثبات و پایداری را در آن‌ها سراغ گرفت و به همین دلیل برای همیشه از اینکه معرفت و شناسایی حقیقی را برای آدمی به ارمغان بیاورند، محروم خواهند بود.

(فلسفه یازدهم، نخستین فلاسفه یونان، صفحه ۷۰)

روان‌شناسی

۲۵۶-

(سوقیا فرقی)

تشریح عبارات نادرست:

ب) اطلاعات حافظه به این دلیل ارزشمند است که می‌تواند تفکر ما را بسازد.

ج) هرچه میزان اطلاعات موجود در حافظه بیش‌تر باشد، آمادگی ما برای تفکر بیش‌تر می‌شود؛ بنابراین بین میزان اطلاعات حافظه و آمادگی برای تفکر، رابطه مستقیم وجود دارد.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۱۴)

۲۵۷-

(فرهار علی‌نژاد)

علاقه علی به تیپ عمویش باعث شده است او بدون تحلیل و تفکر و از روی احساس، تصمیم بگیرد، از نظر شغلی به عمویش شباهت پیدا کند.

تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: سبک تصمیم‌گیری وابسته

گزینه «۲»: سبک تصمیم‌گیری تکانشی

گزینه «۳»: سبک تصمیم‌گیری اجتنابی

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۳ تا ۱۳۷)

۲۵۸-

(نسرین حق‌پرست)

منظور از اعتماد افراطی در موانع تصمیم‌گیری، اعتماد به نفس کاذب است؛ اما در موقعیت‌های پرخطر اعتماد بیش از حد به دیگران مدنظر می‌باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۹، ۱۵۳ و ۱۵۴)

۲۵۹-

(کتاب آبی)

وقتی در موقعیتی باشیم که حتماً باید تصمیم بگیریم ولی قادر به تصمیم‌گیری نباشیم، حالت عاطفی ناخوشایندی را تجربه می‌کنیم که تعارض نام دارد. ناکامی نیز محصول ناتوانی در حل مسئله است؛ در سؤال شاهد تعارض و ناکامی هم‌زمان فرد هستیم. تعارض گرایش - اجتناب که از انتخاب یک هدف که جنبه‌های خواستنی و ناخواستنی دارد ایجاد می‌شود، برای این فرد به وجود آمده است.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۵۱ تا ۱۵۳)

۲۶۰-

(مونا مصیبی)

موارد صورت سؤال به ترتیب به سبک‌های تکانشی، تکانشی، احساسی و اجتنابی اشاره دارند.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۶ و ۱۴۷)

۲۵۱-

(فرهار علی‌نژاد)

- معیارهای تمایز مسائل به دو گروه خوب تعریف‌شده و بد تعریف‌شده، عبارت‌اند از:

(۱) شناسایی موقعیت اولیه، (۲) فهرست اقدامات یا راهبردهای در دسترس، (۳) تعریف دقیق هدف و (۴) امکان تضمین دستیابی یا عدم دستیابی به هدف.

- ناتوانی در حل مسئله باعث احساس ناکامی و فشار روانی می‌شود. ناکامی به نوبه خود می‌تواند باعث پرخاشگری شود؛ پس پرخاشگری پیامد غیرمستقیم ناتوانی در حل مسئله است.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۱۸، ۱۲۹ و ۱۳۰)

۲۵۲-

(نسرین حق‌پرست)

- تصمیم‌گیری، عالی‌ترین و پیچیده‌ترین فعالیت شناختی انسان است. - مرحله آخر تصمیم‌گیری، بررسی پیامدها و نتایج اجرای اولویت مورد نظر می‌باشد.

(روان‌شناسی، تفکر (۲) تصمیم‌گیری، صفحه‌های ۱۳۷ و ۱۴۸)

۲۵۳-

(زهره پیمالی)

ارزیابی راه‌حل باعث می‌شود تا ملاک روشنی برای فهم موقعیت داشته باشیم.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه ۱۲۰)

۲۵۴-

(مهسا عفتی)

روش خرد کردن و روش کاهش تفاوت وضعیت موجود با وضعیت مطلوب در تعریف با یکدیگر تفاوت دارند، اما در عمل گاهی شبیه به هم هستند.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۵ و ۱۲۶)

۲۵۵-

(معمربراهیم مازنی)

انتقال و اثر نهفتگی هر دو از عوامل مؤثر در حل مسائل می‌باشند.

نکته: اثر تجربه گذشته (انتقال)، همیشه آسان کردن راه‌حل نیست.

(روان‌شناسی، تفکر (۱) حل مسئله، صفحه‌های ۱۲۱ و ۱۲۳)